

ONZE VOGELS

31e JAARGANG NO. 7, JULI 1970

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS

Ussel

De

Sluspray

INSEKTICIDE

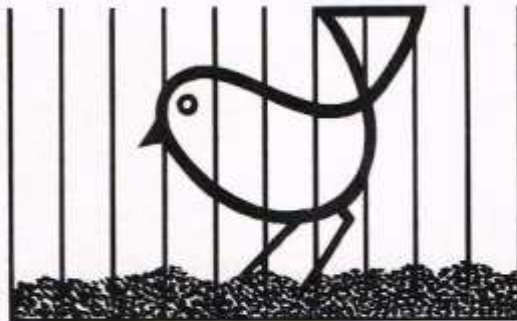
VEILIG

VOOR UW

VOGEL

Sluis Sluspray is het veilige insekten bestrijdingsmiddel voor vogels en vogelverblijfplaatsen. Het is absoluut onschadelijk voor uw kamer-vogel. Sluis Sluspray is uitsluitend verkrijgbaar bij de erkende Dieren-specialzaak.

KON. P. SLUIS N.V.
ETTEN-LEUR.

't is van **Sluis**

Kleurkwekers opgelet!

INTENSIEF

het meest gebruikte, onschadelijke middel voor de roodkleuring van Uw vogels.

Kleurt goed door op staart- en vleugelpennen.

10 gram Intensief is voldoende voor 3 kg opfokvoer!

Prijs per flacon f 4,—.

Verkrijgbaar in de dieren-specialzaken (Dibevo-zaken)

Een produkt van

Veerlaan 17-23
Rotterdam
tel. 010 - 17 26 80

Dokumentatie over de voeding en verzorging van vogels zenden wij U gaarne gratis op aanvraag.

404

Een volkomen veilig en gifvrij insecticide.

Doodt feilloos alle insecten

In huizen, hokken, kooien, manden etc.

**W. ROUPPE
VAN DER VOORT**

A. P. van Gils
Oranjeplein 21 Goirle (Holland)
Telefoon 04247 - 15 79
Vogel- en Dierengroothandel

Wij bieden regelmatig aan:

Napoleons	4,50 pp
Zilverbekjes	4,50 pp
Bandvinkjes	5,— pp
Oranjeakjes	6,50 pp
Blaufezantjes	6,50 pp
Goudbuikjes	8,50 pp
Teugel astrildes	9,— pp
Oranjevevers man op kl.	9,— st
Taha wevers	7,50 st
Tijgervinkjes	6,— pp
Driekleurennonnen	6,— pp
Muskaatvinkjes	6,— pp
Edelzangers	10,— pp
Mozambiekajjes	9,— pp
Goudmussen	7,— pp
Ekstertjes	6,— pp
Groene tijgervinkjes	25,— pp
Witte rjstvogels	35,— pp

Grijze rjstvogels	8,— pp
Wilgen gorsen	10,— st
Bruinkop ortelanen	5,— st
Zwartkop ortelanen	10,— st
Chin. bruin gorsen	10,— st
Chin. putters	20,— pp
Blauwgrijze roodstaartjes	9,— pp
Kala bulbul	14,— st
Pagoda spreeuwen	15,— st
Eksterspreeuwen	15,— st
Grijskop spreeuw	15,— st
Herten mynas	21,— st
Geelbuik troepialen	25,— st
Mex. pestvogels	15,— st
Diamantvinken	45,— pp
Spitsstaart amadines	35,— pp
Gordelgrasvinken	35,— pp
Binssen astrildes	35,— pp
Cerus amadines	35,— pp
Driekleur pap. am.	45,— pp
Bruinborst rietvinken	55,— pp
Gould amadines	65,— pp
Roodkop pap. amadines	125,— pp
Diamantduifjes	17,50 pp

Zilverdiamantduifjes	30,— pp
Vredes duifjes	50,— pp
Lachduifjes	12,50 pp
Pauwstaartjes	25,— pp
Nonduijjes	25,— pp
Kroppers	25,— pp
Meeuwtjes	25,— pp
Chin. meeuwtjes	25,— pp
Hess. kroppers	35,— pp
Chin. dwergkwartels	10,— pp
Zilverkwartels dwerg	20,— pp
Isabel dwergkwartels	25,— pp
Roodkultkardinalen	16,50 st
Zebravinkjes grijs	8,— pp
Zebravinkjes bruin	9,— pp
Zebravinkjes wit	9,— pp
Zebravinkjes zilvervleugel	10,— pp
Zebravinkjes masker	10,— pp
Jap. meeuwtjes	7,50 pp
Deens bonte parkieten	8,50 pp
Grasparkieten	7,50 pp
Lutino parkieten	9,— pp
Albino parkieten	9,— pp
Engelae afstamming	35,— pp
Valkparkieten	27,50 pp
Fischerie parkieten	40,— pp
Rose colliet	27,50 pp
Halsband parkieten	22,50 pp
Bourke	45,— pp
Elegant	100,— pp
Roodruggparkiet	45,— pp
Turquise	75,— pp
Pracht rosellas	165,— pp

Verder vele soorten op aanvraag.
Speciale aanbieding (1): 1 paar Napoleons, Bandvinkjes, Tijgervinkjes, Blaufezantjes, Oranjeakjes, Mozambiekajjes, Edelzanger, Ekstertjes, Zilverbekjes, Goudbuikjes, dus 10 paar voor f 70,—, inclusief vracht. Stort U f 70,— op giro 1988918 en wij verzenden.

Wij zijn ruim gesorteerd in opgezette vogels.

WIJ VRAGEN SPECIAAL AUSTRALISCHE VINKEN, PARKIETEN, enz., enz.

's WOENSDAGS ZIJN WIJ GESLOTEN;

's ZONDAGS GEOPEND VAN 10.00 TOT 14.30 UUR

BONDSBESTUUR

Voorzitter: A. van Liempd, Dr. Kuyperstr. 10, Breda, Telefoon (01600) 36137.

Secretaris: Joh. M. van Pelt, Vlaardingerdijk 331a, Schiedam, Telefoon (010) 261990.

Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44, Bergen op Zoom.

2e Voorzitter: E. Adema, Roggestraat 30, Apeldoorn, Telefoon (05760) 18631.

2e Secretaris: J. M. Hoebers, Hoofdstraat 5, Horst, Telefoon (04709) 1264.

2e Penningmeester: J. J. Krol, Trompstraat 16, Meppel.

Leden: C.E. van Berkel, Vechtstraat 11, Bergen op Zoom.

W. J. Derksen, Hogelandsingel 70, Enschede, Telefoon (05420) 18137.

W. G. Oonk, Bergweg 37, Lochem, Telefoon (05730) 2107, na 18 uur.

J. C. Vos, Braillestraat 2, Grave, Telefoon (08860) 2975.

Chr. Walraven, Abt. Ludolfweg 136, De Bilt, Telefoon (030) 761208.

Juridisch adviseur: Mr. L. van Eideren.

BONDSBUREAU N.B.v.V.

Cooheornstraat 40, Bergen op Zoom.
Postbus 74, gironr. 1148324, telefoon (01640) 35007.
Geopend: 8.00 - 17.30 uur. Zaterdags gesloten.

LIDMAATSCHAP

Wie als lid van de N.B.v.V. wenst toe te treden, wendt zich schriftelijk tot de secretaris van een in zijn plaats van inwoning gevestigde afdeling.

Indien in de plaats van inwoning geen afdeling is gevestigd, kan men zich bij het Bondsbureau als verspreid lid aanmelden. De contributie bedraagt in dit geval f 12,50 per jaar, bij vooruitbetaling te voldoen.

Adressen speciaalclubs N.B.v.V.

Nederlandse Parkieten Club

Secretaris: H. L. L. Hoedemaker, Coba Pulskenslaan 14, Tilburg, Tel. 04250 - 3 57 47.

Penningmeester: J. Slabbekoorn, Bavelselaan 271, Breda, Postgiro 1113355, Ned. Middenstandsbank Breda. Bij betaling vermelden nr.: 65.68.71.237 t.n.v. N.P.C. Contributie f 12,50 per jaar. Inkomgeld f 5,—.

Nederlandse Zebra-vinkclub

Secretaris: B. L. v. d. Stroom, Mgr. Dr. H. Poelslaan 1, Amstelveen-Bovenkark.

Penningmeester: A. A. Straver, Emmalaan 9, Alphen a. d. Rijn, Postgiro 43984 Coop. Raiffeisenbank Alphen a. d. Rijn, t.n.v. N.Z.C.

Contributie f 10,— per jaar. Inkomgeld f 5,—.

Speciaalclub Vorm- en Postuurkanaries

Secretarisse/Penningmeesteresse: Mevr. M. Th. Paape-v. Mourik, Officiersweg 24, Epe (Gld), Postgiro 984095. Contributie f 10,— per jaar.

Inlichtingen, opgeven nieuwe leden en betaling contributie uitsluitend bij de betreffende speciaalclubs.

ABONNEMENTEN

Bij vooruitbetaling
Binnenland f 10,— per jaar. Buitenland f 11,— per jaar.
Buitenland per luchtpost extra tarief volgens P.T.T.-kosten.

ADVERTENTIES

Voor advertenties — ook die van leden en abonnees — met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de N.B.v.V.

Kleine annonces, voor afdelingen — leden en abonnees op „Onze Vogels” van zuiver particuliere aard 5 cent per letter met een minimum van 15,— per advertentie.

Zie voor verdere voorwaarden onder „Vraag en Aanbod”.

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich.

Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ONZE VOGELS

Maandblad van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers

31e jaargang no. 7, juli 1970
oplage 45.000 ex.

Redactie:

C. E. van Berkel, Vechtstraat 11, Bergen op Zoom, tel.: (01640)-36314

P. Rijnders, Kometenlaan 81, Bilthoven, tel.: (030)-782761

Chr. Walraven, Abt. Ludolfweg 136, De Bilt, tel.: (030)-761208

Opgave abonnement: bij het Bondsbureau, Bergen op Zoom.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op 27 juli

INHOUDSOPGAVE

pag.

Mijn kweek met nonnen	293
Ervaringskrabbels	295
Mijn kweek met sijsjes	296
Harzer zangkanaries	298
25 jaar na de bevrijding	299
Iedere vogel eet zoals hij gebekt is (2)	302
De bosrietzanger	304
De karekiet	304
Steenbosuilen	306
Zwarte zwanen	306
Mijn kweek met aurora-astriden	308
Vederstructuur (3)	309
Onze waterhuishouding	310
Agapornis cana	311
Onkruidzaden	312
Wisselbroederij bij Splendid-parkieten	313
Dierenpark Wassenaar	314
De kookaburra	315
Nuttige wenken bij de kanariekweek	318
Engelse postuurkanaries	320
Theorie speciaalkweker	322
Eens...	323
Zelf gemaakte muizenval	325
De grasparkiet van A tot Z (2)	326
Aktiekomit�e „Mosselbanken”	329

Voorpagina: Senegal Ijsvogel; zie artikel op pagina 315.

Ontwerp en druk: Steens NV, boekdruk/offset, postbus 59 — Schiedam — Tel. (010) 260640.

MIJN KWEK MET.

NONNEN

In de eerste volière welke ik bouwde voor de kleine tropische vogels welke ik wilde gaan houden, bevonden zich naast zebra-vinken, vuurvinken, tijgervinken en dergelijke ook enkele paren nonnen. Vogels die er altijd mooi glad uitzien en makkelijk zijn in de verzorging. Uit de lectuur die ik kocht om in de vogelliefhebberij thuis te raken begreep ik meteen dat het broeden bij deze vogels er niet bij is. Mogelijk alléén in een zeer goed beplante buitenvolière, echter zeker niet in een onbegroeide binnenvolière.

Enkele maanden later, het was voorjaar 1968, betrokken we een nieuwe woning zonder gelegenheid voor een volière buiten: wel was er een aparte slaapkamer vrij voor de vogels. Daarin werden langs de wanden diverse voliè-res gebouwd van 1 ½ M. hoog, 60 CM. diep en één tot 1 ½ M. breed. Zo kwamen de nonnen, een paar driekleur- en een paar zwartkop-, in een volière bij nog een paar vuurvinken en een paar bruinruggoudmussen.

Hoewel het al ver in het broedseizoen was toch maar wat nestkastjes van diverse soort opgehangen; de nonnen hield ik het minst in de gaten. Op een avond merkte ik dat de driekleurnonnen in een nestkastje bezig waren: er lagen drie eitjes in! Ze namen een open tralienestkastje dat hing op 1 ½ M. hoogte, zelf had ik het al volgepropt met dor gras, hooi enz.

Helaas vielen ze na het eieren leggen meteen in de rui, zodat er geen belangstelling meer was voor het nestelen. 's Winters neem ik de nestgelegenheden weg.

Eind februari 1969 kwamen de driekleurnonnen in een verblijf samen met een paartje tijgervinken en een stel St. Helenafazanten. Weer diverse open en gesloten nestkastjes opgehangen, reeds gevuld met wat gras en hooi. Ja hoor, op 5 maart drie eieren van nonnetjes in eenzelfde tralienestkastje, zo hoog mogelijk in de volière aan de voorkant, vlak bij de volièredeur. Ze hadden weinig werk gemaakt van de nestbouw, de eitjes

waren van buitenaf goed te zien. Op 7 maart waren er 5 eieren waar op gebroed werd. De nonnen zijn niet schuw en blijven als je voorzichtig kijkt meestal zitten op het nest. Van de andere bewoners werd totaal geen last ondervonden, de St. Helenafazantjes hadden het veel te druk met zelf nestelen. Een week later bleken twee eieren bevrucht te zijn. 's Morgens op 21 maart kwam het eerste ei uit, het tweede volgde de dag daarop 's avonds. Op 23 maart had het jong no. één groene kropjes, zodat er in ieder geval gevoerd werd. Buiten het gewone zaadmengsel voor tropische vogels werd als opfokvoer gegeven: andijvie, muur, geweekt witbrood en geweekt tropisch zaad. Van het brood en het geweekte zaad werd niet noemenswaardig gegeten, maar zoveel te meer van het groenvoer (natuurlijk goed gewassen), waar ze letterlijk op aanvielen.

Het eerste jong werd geringd op 30 maart in de ochtend, dus na negen dagen, ringmaat 2 ½ mm.; het tweede de volgende dag. Dit jong was echter misvormd, het had een scheve snavel en miste een oog. Het nest bleef ondertussen prachtig schoon, een heel verschil met bijv. de zeebravinken. De jongen waren eerst licht van kleur, maar werden nu donkerder. Op twee april waren de vleugels al gedeeltelijk met veren, de staarten kwamen door en de ogen gingen open.

Op 9 april vloog jong één uit, de volgende dag no. twee. Deze heb ik echter helaas moeten vernietigen wegens de vervormingen welke een verder opgroeien en zelfstandig zaadpellen onmogelijk maakte. Kleur der uitgevlogen jongen: kop en rug donker vaalbruin, buik en borst lichter bruin-beige; snavel donkergrijs. Jong één at zelfstandig op 14 april. Op 18 april werd een nieuw ei gelegd in hetzelfde nest, vijf dagen later waren er in totaal zes eieren. Het broeden begint vanaf het vierde ei, toen heb ik het oude jong apart gezet. Uit dit tweede legsel is geen jong geboren, de eieren waren na 18 dagen onbezet of verdroogd.

Half juli kwam bij het jong van 21 maart wit op de buik en zwart op de kop door. In september, dus na een half jaar was de vogel geheel van kleur, aan de zang te horen een man.

De verlichting in de volière bestaat uit TL-buizen, welke automatisch aan- en uitgeschakeld worden door een schakelklok. 's Nachts blijven enkele nachtlampen branden.

De zwartkopnonnen kwamen in een volière bij een paar napoleons oranjeakjes en zebra-vinken. Vooral de oranjeakjes uiten meteen een alarmkreet bij de minste onraad, zodat ik zeker niet rekende op het broeden van de zwartkopnonnen. Overall hingen weer verschillende soorten nestkastjes en de zebra's hadden al snel een half open nest in bezit genomen. Op 3 mei vloog de pop zwartkopnon uit een nestkastje! Er lagen voor zover ik het zien kon minstens 3 eieren

goed verborgen in een vrij groot gesloten nestkastje, wat ik enkele weken daarvoor een beetje aan het oog had onttrokken door het ophangen van wat takken struikheide. Het popje broedde zeer vast en was moeilijk van het nest te verjagen voor enige nestcontrole, zodat het juiste aantal eieren onzeker bleef. Op 19 mei waren er nog geen jongen, de volgende dag vond ik tot mijn schrik twee dode jongen op de grond; één nog half in het ei; er lagen toen nog drie eieren in het nest. Op 22 mei weer een pasgeboren dood jong op de grond. Toen bleek dat de rest van de eieren niet bezet was, heb ik deze uit het nest verwijderd.

Op 8 juni werd er in hetzelfde nest opnieuw gelegd. Twee dagen later waren er 5 eieren. Zou het misschien mogelijk zijn nonneneieren uit te laten broeden door zebra-vinken? Ik had nog nooit gelezen over zebra's als pleegouders, maar het was te proberen, vooral nu het eerste broedsel was mislukt. Drie eieren heb ik toen omgeruild met eitjes uit een nest van een paar zebra-vinken, die juist aan het leggen waren in een aparte broedkooi.

Op 26 juni was er in ieder geval leven in het nonnennest, het opfokvoer was samengesteld als bij de driekleurnonnen, veel groen, wat geweekt brood en ook meelwormen werden genuttigd; onrijpe graszaden en vogelmuur bleven echter de hoofdschotel. Op 30 juni bleken er bij nestcontrole twee jongen te zijn, die gelijk geringd konden worden. Ze vlogen op 12 juli uit, dit waren beide zwartkopnonnen, de zebra-aitjes waren kennelijk niet uitgekomen. De kleur van de vogeltjes was als bij de driekleuren: lichtbruin op de buik en borst, donkerder op de rug en vleugels, de snavel loodgrijs. De ouders hebben een doordringende lokroep om de jongen bij zich te houden of weer in het nest terug te lokken, een tafreel waar je niet genoeg van krijgt om naar te kijken!

Hoe verging het bij de zebra-vinken? Ze broedden onverstoord op de vreemde nonneneieren, welke iets groter zijn, dan die van henzelf. Op 22 juni werden 2 jongen geboren, twee dagen later vermoedde ik dat het zwartkopnonnen waren; ze werden gevoerd met groen, geweekt brood, trosgierst en gewoon tropisch zaadmengsel. Op 29 juni dus na zeven dagen heb ik ze geringd, echter bij één kon ik een 2 ½ mm. ring niet meer omkrijgen, dus maar een 2,9 ring genomen. De nonnen hebben nl. erg dikke enkels, trouwens welke ringmaat deze vogels nodig hebben wordt niet vermeld bij de aanwijzingen voor ringbestelling in „Onze Vogels”.

De bevedering van deze twee pleegkinderen verliep zeer bijzonder: aanvankelijk groeiden de veren normaal, echter juist voor het uitvliegen op 12 juli (zelfde dag als bij de andere twee bij de eigen ouders) werden de vogeltjes praktisch

vervolg op pagina 297

ERVARINGSKRABBELS

door J. Foederer sr.

STATISTIEK

Het is gewoonlijk op iedere vergadering hetzelfde. Voorzitter of een ander bestuurslid voert het woord en de rest zit er gelaten bij en komt er weinig positiefs of leerzaams uit de bus.

Om hierin wijziging te brengen besloten wij om ieder lid maandelijks het woord te geven over zijn kweek resultaten. Hieruit is dan een statistiekje ontstaan dat het kweekresultaat weergeeft. We hebben niet alleen bereikt dat het stommetje spelen was afgelopen en ieder lid zijn woordje deed, maar we verzamelden tevens leerzame gegevens. Hoe een en ander in zijn werk gaat, zal ik u vertellen. Beginnende in de vergadering van maart, wordt ieder lid het woord gegeven en vertelt hij wat hij van plan is te gaan kweken en met hoeveel poppen. Dit wordt genoteerd en aan het eind van deze vergadering is een eerste kolom voor onze statistiek gereed. Terwijl een lid genoemde gegevens opsomt, ontstaat vanzelf een gesprek over de werkwijze van deze kweker; voederwijze, de huisvesting van zijn vogels etc.. Op iedere bijzonderheid wordt door voorzitter, bestuursleden of leden ingegaan. Zo krijgt ieder lid dat aanwezig is een beurt.

De volgende vergadering, in april, werken we het lijstje, dat in maart is ontstaan, weer af en krijgt iedereen weer de kans om het zijne te zeggen. Gevraagd wordt het aantal eieren, eventuele moeilijkheden, onbevuchte eieren etc.. Discussies ontstaan dan vooral wanneer er naar de oorzaak van een slechte uitkomst wordt gezocht. Verschillende gegevens worden genoteerd.

In de vergadering van mei gaat het precies zo evenals in juni of juli. Iedere maand is er wel iets bijzonders bij deze of gene en iedere maand ook valt er veel te leren. In augustus geeft men het aantal levende jongen op en deze cijfers zijn doorslaggevend. Aan de hand hiervan bepaalt men het uiteindelijke kweekresultaat. In september wordt bekend gemaakt wie de beste en slechtste resultaten heeft en wordt met elkaar overlegd wat bijvoorbeeld de oorzaak van een slecht resultaat kan zijn geweest. De volledige statistiek wordt ieder jaar in de catalogus geplaatst zodat iedereen de gegevens die voor hem van belang zijn kan vergelijken met die van vorige jaren. Zij nog vermeld dat in de catalogus

bij die statistiek geen namen zijn vermeld. Deze zijn vervangen door nummers en ieder lid weet welk nummer hij heeft. Dit is wel prettig voor hen die een minder goed resultaat hebben behaald. Overigens wordt daar tijdens de vergaderingen geen doekjes omgewonden en worden de namen wel genoemd. Niet om die man belachelijk te maken maar zuiver om met elkaar trachten na te gaan waaraan die slechte resultaten te wijten zijn.

Zo'n statistiekje ziet er als volgt uit:

KWEKER	AANTAL POPPEN	AANTAL JONGEN	GEMIDDELDE
1	2	15	7.5
2	3	19	6.33
3	26	138	5.30
4	14	67	4.78
5	15	50	3.33
6	11	26	2.36
7	2	2	1
8	8	1	0.12

Een gemiddelde van

6,5	of meer	Uitmundend
4.50 tot 6.40		Zeer goed
3.00 tot 4.40		Goed
2.00 tot 2.90		Voldoende
1.00 tot 1.90		Onvoldoende
0.10 tot 0.90		Slecht.

Geachte bestuurders, probeert zoiets ook eens in uw vereniging.

Het maakt uw vergaderingen boeiender, leerzamer en bijzonder interessant. Het is de moeite van het proberen waard.

MIJN KWEK MET..

SIJSJES

Het kweken van wildzangvogels in 'n gezamenlijke schapsvolière heet nogal moeilijk te zijn. De meeste kans op succes heeft de liefhebber uiteraard als hij voor de vogels 'n zo natuurlijk mogelijke omgeving weet te scheppen. In de vrije natuur moeten in 'n gebied, om voor vestiging in aanmerking te komen, vier voorwaarden aanwezig zijn n.l. voldoende nestgelegenheid, schuilgelegenheid, voldoende voedsel en rust.

In de volière gelden precies dezelfde regels. De laatste voorwaarde is overigens de minst noodzakelijke omdat de ene vogelsoort veel minder gevoelig is voor drukte dan de andere. Bovendien wennen de meeste vogelsoorten spoedig aan hun verzorger, hetgeen natuurlijk niet wil zeggen dat men te pas en te onpas het vogelverblijf mag betreden. Men moet de natuurwetten zoveel mogelijk in acht nemen. 'n Ruime volière, zeer dicht beplant met snelgroeiende houtsoorten is hiervoor noodzakelijk.

Ik had in mijn vogelverblijf 2 koppels Sijsjes naast nog 22 andere vogels. Buiten de vaste begroeiing bracht ik overal in de volière nog bundeltjes sparretakken aan. In deze sparretakken begonnen de Sijsjes vrijwel gelijktijdig 'n nestje te bouwen. 'n Keurig nestje, vervaardigd van mos en warm gevoerd met wol. In beide nesten kwamen 4 groenigblauwe eitjes en roodbruin gespikkeld die door de popjes in 12 dagen werden uitbroed. Was er tot dan toe van enige naijver geen sprake geweest, na het uitkomen der eitjes begonnen de moeilijkheden. De oude vogels zaten elkaar voortdurend in de haren met het gevolg dat de jonge werden verwaarloosd en na 'n paar dagen stierven.

Ik plaatste toen één koppel in 'n andere volière

en het overgebleven koppel begon direct aan 'n nieuw nest. Weer in 'n sparrebosje. Tijdens het broeden werd het popje trouw door het mannetje gevoerd. Om de 2 dagen controleerde ik het nest wat hen niet in het minst scheen te deren. Sijsjes worden heel mak en kennen spoedig hun verzorger. Het bebroeden der eitjes duurde weer 12 dagen en toen lagen er vier nietige vogeltjes in het nest. De jongen groeiden voorspoedig en na 8 dagen liet ik nestcontrole verder achterwege omdat ik vreesde dat ze, als ze vlugger werden, voortijdig het nest zouden verlaten met alle nare gevolgen vandien. Maar alles verliep prachtig en de jonge Sijsjes verlieten na 14 dagen voorgoed het nest waarna ze nog 'n tijdlang hooftzakelijk door het mannetje werden gevoerd want het popje begon weer aan 'n nieuw nest.

Ik heb tot nu toe nog met geen woord gerept over de voeding en deze baarde aanvankelijk wel enige zorg. Ik had in 'n boekje over wildzangvogels gelezen dat Sijsjes, bij het grootbrengen der jongen, bladluis niet kunnen missen. Maar waar haal je op het juiste moment bladluis vandaan?

Miereëitjes leek me 'n zeer goed vervangingsmiddel. Dus ging ik drie maal per week naar het bos om verse miereëitjes te verzamelen welke ik met handenvol in de volière uitstrooide, want ook

de andere vogels, welke intussen ook broedden of reeds jongen hadden, snoepten er van mee. Zelfs de zebra-vinkjes waren er wel bij. Naast het gewone zaadmenu en miereëitjes verstrekte ik ook van allerlei onkruidzaden volop, geplukt op 'n braakliggend stuk land en elke dag vers. Ook eivoer en geweekt witbrood werd verstrekt maar hiervan werd, althans door de Sijsjes, niet zoveel genomen. Geweekte en gekiemde zaden verkreeg ik door gedroogde onkruidzaden, verkrijgbaar in de zaadhandel, op de bodem der volière uit te strooien.

Door het grondvocht en de regen werden het vanzelf geweekte en na 'n paar dagen gekiemde zaden. Later werd het groenvoer. In het voorjaar berkenbladknoppen en later berkenzaden, waarmee ze zeer in hun schik bleken, completeerde het voedselmenu der Sijsjes. Samenvattend kunnen we dus stellen dat het kweken van Sijsjes, maar ook van andere wildzangvogels, tegen de gangbare mening in, ook in 'n gezelschapsvolière mogelijk is mits aan de natuurlijke behoefte der vogels wordt voldaan.

Deze zijn, ik herhaal het: voldoende ruimte, 'n ruige begroeiing, hoe dichter hoe beter, waarin ze hun nest kunnen bouwen en hen tot schuilplaats kan dienen, volop verse onkruidzaden en dagelijks dierlijk voedsel gedurende de broedtijd.

vervolg van pagina 294

kaal! Na twee weken begonnen ze weer veertjes te krijgen, maar tot mijn verbazing nu in het **volwassen klee**. Op 4 augustus haalde ik ze van de zebra-pleegouders vandaan en plaatste ze in de volière bij hun eigen ouders. Ze waren echter zo bang voor die „vreemden“ dat ze vergaten te eten. Na nog vijf weken in een aparte kooi gezeten te hebben, gingen ze geheel op kleur naar de nonnenfamilie terug. Het door de eigen ouders grootgebrachte tweetal kreeg het volwassen verenkleed in de loop van oktober tot december; eerst komen de zwarte kopveren door.

Aan de zang te horen zijn het twee mannen en twee popjes. Als u de vogels even een kleurringetje omdoet en een paar keer oplet wie er zingt (heel zacht met hoge toontjes) is het seksen echt niet moeilijk.

Nog te vermelden valt dat ma zwartkopnon eind juli dik ging zitten en steeds op de zaadbak zat. Het tweemaal per dag voeren van wat meelwormen heeft haar over de inzinking heen geholpen.

Al met al heb ik aan deze nonnensoorten heel wat spanning (en ontspanning) beleeft. U begrijpt: voor mij zijn deze vogels lang zo saai niet als men zo vaak beweert. Velen van u bezit vast wel een paartje. Schenk u ze ook eens wat aandacht.

LEZERS

Schrijven

Beschermd gebied

Met grote belangstelling zullen velen met mij het artikel met betrekking tot het wereld natuur fonds in „Onze Vogels“ van maart j.l. hebben gelezen. De opname van een dergelijk artikel bewijst dat de redactie en het bestuur van onze bond geïnteresseerd is in beschermde gebieden. In deze gebieden toch vinden vele vogels gedurende de trek bescherming; weer andere vogels kunnen zich daarin ongestoord voortplanten. Gaarne zou ik ook uw aandacht willen vestigen op onze eigen beschermde gebieden die zo mogelijk worden uitgebreid en in stand worden gehouden door particuliere instellingen. De vereniging tot behoud van natuurmonumenten -23.000 hectaren in eigendom- neemt daarbij een eerste plaats in. Deze vereniging heeft recht op ieders steun en zeer zeker ook op uw steun. Een minimum bedrag van tien gulden per jaar is als contributie voor deze vereniging verschuldigd. Misschien is er ook wel een mogelijkheid tot een collectief lidmaatschap. Het is in ieder geval de moeite waard.

J.P.C. van Wachem Hilversum

Zijn ze dan toch niet zo beroerd?

J.A. Hilligeheken uit Zaandam heeft, zo schrijft hij, een wonderlijke ervaring opgedaan bij zijn kweek met Kanarie x Kneu. In zijn volière bevonden zich diverse wildzangvogels, enkele kanaries en verschillende soorten tropische vogels waaronder ook de Japanse Nachtegaal. Op een gegeven moment had hij een nestje bastaarden van de kanarie maal kneu. Een van die jongen trof hij dood op de grond. Kennelijk uit het nest gegooid en wie moesten daar anders de schuld van krijgen dan de nachtegale. Temeer nog daar hij de pop nachtegaal al enkele malen op het nest van de bastaarden had gezien. Wie schetst zijn verbazing toen hij nadien constateerde dat de jongen door genoemde pop werden gevoerd. Het werd nog gekker want toen de kanarieman ziek werd en het leven van de jonge bastaarden aan een zijden draadje hing omdat de pop kneu van het begin af aan zich niet om de jongen had bekommerd, bleek de nachtegaal pop de redster in de nood. Zij was het die de jongen keurig verzorgde en hen tot een zelfstandig bestaan leidde.

Het lied van de Harzer- zangkanarie

Als men met gewone afgezette kloeken te doen heeft, zal het herkennen van de kloeken in het algemeen geen moeilijkheden opleveren. Onder afgezette kloeken verstaan wij kloeken, waarvan de toongrepen los van elkaar, dus onderbroken worden gebracht.

Denken wij in deze bijvoorbeeld aan het kloeken van de moederkip, dat ons allen wel bekend is. De medeklinkers kl voor en k achter aan de toongreep zijn evenals de klinker oe duidelijk hoorbaar; „Kloek-kloek-kloek,” Van een goede kloek behoort de aanvangsmedeklinker zacht te zijn, d.w.z. dat de klank van de K overhelt naar de G.

Zeer goede en goede kloeken kunnen alleen met de grondtoon(klinker) oe of o gebracht worden. De klinker u kan nog een voldoende kloek opleveren. De klinkers a, e, eu en ee zijn klinkers, die de kloek degraderen tot slecht en zeer slecht.

Ware het niet, dat men in het keursysteem spreekt van „kloeken i, a, v,” wat wil zeggen, kloeken in alle vormen, dan zou men met de beschrijving van de kloeken kort kunnen zijn. Uit bovenstaande blijkt al, dat er nog andere vormen van kloeken zijn als hiervoor genoemde vorm. Ik zal trachten u een beeld van de verschillende kloekvormen te geven.

DE KLOEKROL:

Vogels, die gewone kloeken zingen, hebben daarnaast vaak ook een stukje kloekrol.

De kloekrol is echter geen roltoer, zoals de holrol en de knor. De structuur, d.w.z. de klinkers en medeklinkers, zijn dezelfde als die van de kloek. Het verschil met de gewone kloek is alleen, dat de kloekrol gebracht wordt in een versneld ritme.

Dus snel op elkaar volgende kloeken. Bij de kloekrol kan soms een zachte r in de toer wor-

den ingevlochten. Letten we vooral op het verschil tussen kloekrol en kloekknor. De kloekknor blijft in zijn structuur een knor en wordt als zodanig gewaardeerd.

Vogels die kloeken zingen hebben de neiging om ook in gedeelten van de knor een kloekachtig accent te leggen. Het nauwkeurig letten op de klinkers en medeklinkers kan ons helpen om te bepalen of wij met kloekrol of met kloekknor te doen hebben.

DE KLINGELKLOEK:

De klingelkloek wordt zelden gezongen met een diepe of zeer diepe grondtoon. Naast de grondtoon u of een lichte oe hoort men bij de klingelkloek een zachte i in de grondtoon meespelen. Het is een soort dubbelklank, die prettig aanhoort, als de toon zuiver is.

Zo kan het er op lijken of de vogel twee tonen tegelijk zingt. Daarom werd dan ook in 1912 besloten om deze toer te waarden als een goede kloek. Met de hierboven besproken grondtoon kan de klingelkloek nooit in de zeer goede rubriek geplaatst worden en daarin gewaardeert worden.

DE DUBBELKLOEK:

Deze kloekvorm komt zelden voor. Bij diepe vogels kan het echter voorkomen, dat naast een goede kloek een diepere en zachtere kloek wordt gebracht, die klinkt als een echo van de eerste kloek en die zich bij iedere toongreep herhaalt. Op deze wijze gebracht, kan deze toer als zeer goed gewaardeerd worden.

DE WATERKLOEK:

De waterkloek is in wezen ook een dubbeltoer. Het water wordt gevormd door de wending in de grondtoon. Deze grondtoon kan bij de waterkloek buigen van een diepe o of oe naar een u

of i in dezelfde toongreep. Het geluid van een goede waterkloek doet ons denken aan het geluid dat ontstaat als een druppel water in een emmer of een plas water valt en daarbij een luchtbel vormt, die, als deze aan de oppervlakte komt, uit elkaar spat. Het geluid klinkt als bloeik, bloik, kloik, gloeik, gloei ek, bloei ek, blouk, enz. Deze kloek is het mooiste als hij met een diepe grondtoon in een langzaam ritme, goed afgezet (onderbroken) wordt gezongen. Indien deze toer in een snel ritme gezongen wordt, spreekt men, evenals bij de gewone kloek, van een waterkloekrol.

Ook bij de waterkloekrol horen we soms een zachte r meeklinken.

Door het feit dat de kloeken enkele jaren geleden van 9 tot 6 punten in het keursysteem zijn teruggebracht, is het kweken op kloeken voor de kweker minder interessant geworden. Mede daardoor horen we de laatste jaren erg weinig echte waterkloekvogels. Het huidige keursysteem zal hieraan ook wel zijn invloed hebben.

Waterkloeken zijn gemakkelijk in goede vorm te kweken en zijn tevens erg gevoelig voor ontaarding. Toch zijn ze in hun mooiste vorm onvergelijkelijk mooi.

Als u hoort spreken over holkloek, dan betekent dit niets anders, dan dat de kloek in een diepe holle toon wordt gebracht, waardoor hij tot de zeer goede kloeken kan behoren. Met de waterrol hebben kloeken gemeen, dat het kloekachtig accent zich ook aan de andere toeren kan mededelen, waardoor verkeerde vormen in deze toeren kunnen ontstaan. Vooral fluiten kunnen dit

kloekachtig accent duidelijk demonstreren.

In de grondtoon, die in bijna alle toonhoogten kan voorkomen, kunnen kloeken ook ontaarden. Slagkloeken, klapperende kloeken, spattende kloeken en vlakke kloeken, ontstaan doordat wij in de medeklinkers de meeste ontaarding horen.

De slagkloeken hebben een begin medeklinker s of t, inplaats van de zachte g, k o bl. Deze vorm van kloeken is niet alleen lelijk, maar bovendien ook nog gevaarlijk, omdat zij gemakkelijk overgenomen wordt.

Klapperende kloeken ontstaan doordat in de toer verkeerde medeklinkers ingevlochten worden.

Spattende kloeken zijn die kloeken waarvan op het eind van elke toongreep een spattend waterachtig geluid gehoord wordt.

Vlakke kloeken, zijn de kloeken die met de grondtoon a en met verkeerde medeklinkers gezongen worden.

De kloek kan in het harzerlied in belangrijke mate bijdragen aan de afwisseling van het lied en daardoor de waarde van het lied in zijn geheel vergroten.

Om de kloeken in de zeer goede rubriek te kunnen plaatsen is het wel nodig, dat naast de gewone diepe kloek een afwisseling in de vorm van een gelijkwaardige kloekrol wordt gebracht.

Voor voldoende kloeken geeft men 1 of 2 punten

Voor goede kloeken geeft men 3 of 4 punten

Voor zeer goede kloeken geeft men 5 of 6 punten

25 JAAR NA DE BEVRIJDING

G. van der Zalm

5 mei 1970 en de direct daaraan grenzende dagen zijn algemeen gebruikt om het feit te herdenken dat Nederland 25 jaar geleden werd bevrijd, waardoor een directe gevarentoestand ophield te bestaan en het begin zich aankondigde van het einde van veel ellende en gebrek.

Opnieuw is in herinnering gebracht wat menig-
een eerder aan den lijve heeft ondervonden in een periode die als een der verschrikkelijkste voor ons land gekenmerkt zal blijven.

De omvang van de gebeurtenissen rondom de herdenking van dit jaar is enerzijds beïnvloed

omdat het een jubileumherdenking is geworden, maar zeer zeker ook door het feit, dat in het vervolg 5 mei geen nationale dag meer zal zijn. Na overschakeling op 5-jaarlijkse herdenking is de beslissing gevallen. De bevrijdingsdag is definitief naar de geschiedenis verwezen.

Voor de oudere garde — ook onder onze leden — is dit alles nog maar moeilijk te verwerken. Wat aan den lijve is ondervonden wordt niet vergeten en is niet aan een tijdslimiet gebonden. Het zijn dikwijls van die diep ingrijpende gebeurtenissen geweest die blijvend leed hebben

veroorzaakt en opnieuw opleven. Verlies van verwanten en bekenden door bombardementen, in en door verzet, door honger en door bezettingsmaatregelen zijn zo veelvuldig voorgekomen dat vrijwel iedereen in die tijd direct of indirect werd getroffen door leed, door de oorlog veroorzaakt.

Toch moet er begrip worden opgebracht voor de beslissing om thans af te zien van verdere regelmatige herdenking — ook als periodiek gebeuren — van de bevrijding, omdat daar toch wel aanwijsbare redenen voor zijn.

Er van uitgaande dat de niet-leerplichtige jeugd op 10 mei 1940 het begin van de oorlog niet-bewust heeft meegemaakt en dus hoogstens alleen herinneringen bewaart aan het einde van de oorlog en dan meestal nog hoofdzakelijk aan de hongertoestand, betekent dit, dat de bevolking van Nederland **beneden** de leeftijd van 35 jaar helemaal geen of slechts een zeer geringe persoonlijke ervaring heeft uit de oorlogsjaren. In procenten uitgedrukt — naar beneden afgerond om zoveel mogelijk rekening te houden met de ellende die de kinderen toen toch persoonlijk getroffen kan hebben — omvat dit meer dan 50% van onze bevolking van 13.000.000 inwoners ofwel ongeveer 7.000.000 inwoners.

Ieder jaar wordt dit percentage groter, omdat het tijdvak van de tweede wereldoorlog verder achter ons komt te liggen en de naoorlogse jeugd steeds meer de overhand krijgt.

Er komt altijd een moment waarop een gebeuren uit het verleden niet meer voldoende aanspreekt voor de generatie van heden. Sinds het einde van de wereldoorlog heeft zich reeds een nieuwe generatie (tijdsbestek van 25 jaar) aangediend en raakt ten aanzien van dit onderwerp de oudere generatie in de minderheid.

Er zijn er maar weinig onder ons wie de gebeurtenissen van de 1e wereldoorlog nog aanspreken. Dit feit wordt gewoon aanvaard. De oudere generatie moet er begrip voor hebben, dat het moment is aangebroken dat het merendeel van onze bevolking persoonlijk reeds te ver verwijderd is van de gebeurtenissen in de jaren 1940-1945. Het leven gaat door en nieuwe gebeurtenissen, bedreigingen en gevaren eisen de aandacht op.

Onze persoonlijke gedachte kan blijven uitgaan naar hen, die wij hebben gekend en die het slachtoffer zijn geworden van een verschrikkelijke oorlog en bezetting, alsmede naar de verschrikkingen die wijzelf hebben meegemaakt.

Het voormelde geldt in zijn algemeenheid zonder beheerst te zijn of beïnvloed te worden door een visie vanuit een bepaalde gezichtshoek.

Toch is het typerend dat hetzelfde verschijnsel dat zich voordoet bij een oordeel over een onderwerp als de voortzetting van de herdenking van de bevrijding ook in onze eigen vereniging, in ons eigen milieu, aanwezig is en dat is **het generatieverschil**.

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers werd opgericht in 1933 en dat betekent dat zich onder de leden van nu liefhebbers bevinden wier activiteiten reeds ver voor de tweede oorlog zijn aangevangen; dat er leden zijn die begonnen zijn in de periode van een economisch herstel na de oorlogsjaren en tenslotte dat een belangrijke groep van leden slechts gewend is te handelen in de omstandigheden van nu. Dit onderscheid komt ongeveer overeen met de aanduiding van verschillende generaties.

Naast genoemd leeftijdsverschil drukt het uitgangspunt zijn stempel op de wijze waarop onze liefhebberij wordt uitgeoefend. Met betrekking tot dit uitgangspunt zullen in aanmerking worden genomen:

1. het houden, kweken en verzorgen van vogels met het doel daarmede iets te bereiken;
2. het houden en verzorgen van vogels als hobby en aangename tijdspassing;
3. het houden van vogels als tijdsverschijnsel.

VOOROORLOGSE TOESTAND

De jonge(re) leden kunnen zich nauwelijks voorstellen onder welke totaal verschillende omstandigheden de liefhebberij voorheen werd bedreven.

Vogelliefhebbers zijn er altijd geweest en zullen er altijd blijven, maar de omstandigheden zijn meestal bepalend voor vorm en uitvoering. We zijn vandaag zo gewend aan de omstandigheden van nu, dat daar bijna niet bij wordt stilgestaan.

In de vooroorlogse jaren was de propaganda voor de liefhebberij aanzienlijk minder. Publiciteitsmedia als radio en televisie ontbraken en alleen de schrijvende pers kon — buiten het verenigingsverband — een steentje bijdragen om de liefhebberij te ondersteunen. Het zwaartepunt van de liefhebberij lag in het vlak van de persoonlijke uitoefening daarvan.

De liefhebberij werd in de eerste plaats gekenmerkt door binding aan personen die naast hun persoonlijke belangstelling de beschikking hadden over aanwijsbare mogelijkheden en bovendien door de overgang van de liefhebberij van oud op jong. Op deze wijze was het persoonlijke contact tussen de liefhebbers van grote betekenis.

Als de lange crisisperiode van voor de tweede wereldoorlog in aanmerking wordt genomen zijn het de beperkte financiële middelen geweest, die mede bepalend waren voor de omvang van de liefhebberij in die jaren.

Waar vogels werden gehouden was het meestal een zaak van **bijzondere** belangstelling en slechts zelden een zaak van oppervlakkige bezigheid. Dit leidde ertoe, dat de liefhebbers uit die tijd slechts in twee groepen verdeeld behoeven te worden, nl. of kwekers of serieuze liefhebbers.

Voor deze liefhebbers zijn de oorlogsjaren fataal geworden voor hun hobby. Dikwijls waren het persoonlijke omstandigheden die een onherroepelijk einde van de liefhebberij betekenden. Oorlogsgeweld, evacuatie, bedreiging, onderduiking e.d. kenden geen alternatief. Verkrijging van voldoende geschikt voer werd moeilijk of onmogelijk en het leven bracht andere problemen.

Toch zijn het deze liefhebbers geweest, die de liefhebberij na de oorlog weer op gang hebben gebracht en eer van hun werk hebben gekregen.

TOESTAND NA DE WERELDOORLOG

Het heeft nog geruimte tijd geduurd voor na de afloop van de oorlog de vogelliefhebberij tot ontwikkeling kon komen.

Daarvoor waren er veel aanwijsbare oorzaken. Vanuit een economisch dieptepunt moest het maatschappelijk leven zich herstellen. Het leven keerde slechts geleidelijk terug naar meer normale verhoudingen en er waren veel onderwerpen die veel aandacht vroegen. Herstel van oorlogsschade, terugkeer naar eigen haard, andere of nieuwe werkgelegenheid, gewijzigde omstandigheden door oorlogsleden en zo veel ander belangrijke omstandigheden lieten aanvankelijk weinig mogelijkheden en tijd voor hobby's. Daar in kwam eerst in een later stadium verbetering.

Toen die verbeteringen echter kwamen is het voor onze liefhebberij voorspoedig gegaan. Het economisch herstel bood betere financiële vooruitzichten en de invoering van de 5-daagse werkweek en de arbeidsverkorting hebben gevraagd naar nieuwe of verbeterde oude mogelijkheden voor recreatie en vrijetijdsbesteding. Dit alles heeft geleid tot een vlucht in onze liefhebberij waar we vandaag de vruchten van plukken.

Deze vlucht heeft echter weer geleid tot een vrij duidelijk verschil in de intensiteit van de uitoefening.

Het verenigingswerk is zeer bevordelijk geweest voor het stimuleren van de resultatenweek. De tentoonstellingen in klein en groot verband hebben de prestaties — en dus de behaalde resultaten — doen opvoeren. Het verenigingswerk heeft zelfs voor een belangrijk deel in het teken gestaan van die prestatiebevordering en geleid

tot menige nieuwe verschijningsvorm. Denk maar aan de kleurkanaries!

Als vorm van vrijetijdsbesteding is het met interesse houden en verzorgen van vogels een niet onbelangrijke hobby geworden. Enorme aantallen vogels worden in onze volières liefderijk verzorgd. Deze vorm van ontspanning is niet meer weg te denken uit onze hedendaagse tijd.

Het oppervlakkig houden van vogels was in die tijd nog maar beperkt. De echte problemen op dit gebied kwamen eerst later, hetzij door het ontstaan van onvoldoende belangstelling in een bestaande toestand, het zij door het creëren van een toestand, die niet gebaseerd was op het voldoende afwegen van wat er nodig is om de liefhebberij op verantwoorde wijze te bedrijven.

TOESTAND VAN HEDEN

Het ledental van onze bond en het aantal afdelingen spreken voor zichzelf. Het is voortreffelijk gegaan en het gaat nog steeds goed.

Onverstandig zou het zijn alleen te letten op de quantiteit zonder daarbij de kwaliteit in acht te nemen.

De omstandigheden voor het kweken en op prettige en verantwoorde wijze houden en verzorgen van vogels zijn nu vrijwel gelijk aan die in de voorbijgegangene jaren. Onze liefhebberij kan in dit opzicht veel blijven bieden en doet dat ook.

De welvaart heeft een nadelig gevolg gehad. Een grote volière bouwen en daarin maar direct een groot aantal vogels stoppen is dikwijls in financieel opzicht weinig probleem. Dat heeft met een liefhebberij niets te maken en zo'n vorm van vogels houden, die niet is gebaseerd op een persoonlijke belangstelling en zorgvuldigheid, onttaardt gemakkelijk in het weer even snel leeg raken van het „hok" of onvoldoende verzorging van de vogels en dit laatste is onverantwoord. Het **opbouwen** van een liefhebberij vraagt meer persoonlijkheid dan maar beginnen en zien wat het wordt. Tegen het op onverantwoorde wijze houden van vogels moet worden gewaakt, omdat dat geen reclame is voor onze liefhebberij.

25 jaar zijn er verstreken na het beëindigen van de oorlog. Veel is er veranderd en verbeterd. Een dieptepunt is overwonnen en als georganiseerde vogelliefhebbers tellen we mee.

De toekomst ligt voor ons en als onvoorziene ellende geen spaak in het wiel steekt — waarvan we hebben ervaren hoe dat kan plaats hebben — liggen er nog vele mogelijkheden.

Laten we hopen, dat later geconstateerd zal mogen worden, dat we groot zijn geweest in het benutten van die mogelijkheden.

M. de Jong

Iedere vogel eet zoals hij gebekt is

deel 2

Er zijn nog altijd zeer veel personen die een broertje dood hebben aan alles wat roofvogel is. Zij vinden het wrede moordenaars! Want, zeggen ze, „ze vangen andere onschuldige vogeltjes en eten die op!“ Tjonge-jonge, is dat even erg! Maar diezelfde lieden, die zo'n fraaie volzin lanceren, zitten op dat moment smakelijk een kippeboutje te verscheuren, een karbonade te verorberen of wildbraad te consumeren. Maar hetgeen zij eten hebben ze niet zelf gedood! Hoe kom je er bij! Dat heeft de slager of de poelier voor hen gedaan en dat is toch héél wat anders? **Nu vraag ik u!**

Een roofvogel — men helt er de laatste tijd hoe langer hoe meer naar over om het woord roofvogel te vervangen door **stootvogel** (zie „Het Vogeljaar, 17e jaargang no. 3 — juli 1969, blz. 85 e.v.) — doodt niet om te moorden, maar vangt alleen een prooi als hij werkelijk honger heeft. Dat is, dacht ik, zijn goed recht, want hij moet toch ook leven? En wat kost het hem niet een enorme inspanning en moeite om een slachtoffer te „slaan“! De meeste vogels, waarop zo'n fraaie roofridder loert, zijn allerminst op hun achterhoofd gevallen. Merken zij zo'n jager op, dan sluit een zwerm zich als een bal aan en manoeuvreren vervolgens als één geheel. Er is geen stootvogel die zich zal wagen in zo'n troep klapperende vleugels. De vrijbuiters begint nu een bepaalde taktiek toe te passen. Rakelings scheert hij langs het „regiment“ en tracht de vogels een doodschrik op het lijf te jagen, ze in paniek te doen geraken, net zolang tot er eentje over zijn toeren raakt en zich afscheidt van de „hoofdmacht“. Niet altijd lukt zo'n afscheidingsmanoeuvre, maar is eenmaal één individu van het geheel losgeraakt, dan is-ie voor de haaien! Reddeloos verloren!

Er doen heel wat verhalen de ronde over het meesterschap in de lucht van de slechtvalken. Er is waarschijnlijk geen enkele vogel die deze fiere roofridder overtreft wat handigheid en snelheid betreft. Als hij een snip, die sneller dan welke vogel ook kan stijgen, tot prooi heeft uitverkoren, dan zal de slechtvalk zijn hoogte krijgen, door ver van zijn toekomstige buit in cirkels rond te draaien. Hij attaqueert niet eerder of de hoogte moet groot genoeg zijn en dan trekt hij alle mogelijke voordeel uit wind en zwaartekracht.

Laat ik nog een frappant staaltje citeren uit het mooie boek van Frank W. Lane, getiteld „Dieren in duizend gedaanten“. Op een keer sloeg een slechtvalk een kraai en toen hij opsteeg met de dode vogel in zijn klauwen, vielen andere kraaien hem gezamenlijk aan. Een poosje negeerde de valk de krassende bende en vervolgde zijn opwaartse cirkelvucht. Eindelijk bracht een roek hem tot actie. De slechtvalk liet de dode kraai vallen, schoot op zijn aanvaller af en doodde hem. Daarna schoot de vlak, zich bliksemsnel omdraaiend, het vallende lichaam van de eerste kraai na, ving hem in de lucht op en vervolgde zijn majestueuze vlucht.

Een slechtvalk doodt gewoonlijk zijn prooi door zeer hoog te stijgen en dan als de weerlicht op zijn slachtoffer neer te schieten. Een onderdeel van een seconde vóór het raken worden de klauwen in positie gebracht en onmiddellijk daarna volgt de aanval. De lange, naaldscherpe achterklauw scheurt door vlees en been en te midden van een wirwar van veren valt de prooi ter aarde. Het geluid van de botsing, als de slechtvalk doodt, kan men soms horen op meer dan een halve kilometer afstand! Hij kan met zo'n kracht attackeren, dat hij zijn prooi precies in tweeën deelt. De staart en poten vallen soms wel tien tot vijftien meter van de kop en de vleugels af. Men heeft een paar maal waargenomen hoe een slechtvalk op een duif afschoot, de vogel „onthoofdde“, zich daarna herstelde en het lichaam — want daar ging het per slot van rekening om — pakte vóór het de grond raakte. **Toch moet men erg oppassen voor overdrijving!** In het zojuist aangehaalde boek is de volgende story opgenomen:

„Alexander Wetmore vertelt over een merkwaardig schouwspel, waarvan hij getuige was, dat ook nog de meesterschap in het vechten van de slechtvalk toont. Er werden twee slechtvalken waargenomen, die een **havik** aanvielen. Zij schoten speels op hem af, totdat er een in het voorbijgaan hem een snelle „duw“ met zijn poot gaf. De havik viel en werd door de andere slechtvalk gepakt. Toen vloog het paar weg en de ene met de buit, liet deze met tussenpozen vallen, zodat hij in de lucht door zijn kameraad gepakt kon worden.“ (Zie „National Geographic Magazine“, juli 1933).

Heel toevallig ben ik in het bezit van het originele artikel van Wetmore en dit luidt: „On one occasion a pair of duck hawks harried a helpless nighthawk etc.” Een nighthawk is echter in het geheel geen havik, maar een in Noord-Amerika tamelijk veel voorkomende **nachtzwaluw** van circa 23 cm lengte! Hier heeft dus óf de auteur zich vergist bij het overnemen van het bedoelde artikel, óf de vertaler heeft een abuis gemaakt.

De korte, sterk gebogen haaksnavel van een stootvogel is bij uitstek geschikt om er een prooi mee te verscheuren. En ook de geweldige klauwen mogen er zijn! Nu ik het toch over klauwen heb: die van de visarend hebben iets bijzonders. De vogel leeft — zoals de naam trouwens reeds zegt — voornamelijk van vis en om deze gladde wezens goed vast te kunnen houden zitten onder de „zolen” van de tenen puntige uitsteekseltjes. Nu en dan worden visarenden wel eens het slachtoffer van hun prooidieren. Als grote vissen aan de oppervlakte komen om zich in de zonnearmte te koesteren, stoten de vogels daar wel op. Ze slaan hun geweldige nagels zó diep in het lichaam van hun prooi, dat ze niet meer los kunnen komen, mee naar beneden worden getrokken en jammerlijk verdrinken. Men heeft wel eens karpers gevangen met de bijna geheel vergane klauwen van een visarend in de rug! Ons welbekend torenvlakje „bidt voor het eten”, dat wil zeggen: hij staat op een denkbeeldig punt in de lucht stil met de kop tegen de wind in. De vleugels slaan snel wiekelend op en neer en vervolgens stort de vogel zich plotseling als een kei naar beneden. Het voedsel bestaat doorgaans uit muizen, kevers en dergelijke. Geen wonder dan ook dat dit valkje gerekend wordt tot onze nuttige stootvogels! Dit wiekelen kan men af en toe ook waarnemen bij visarenden en buizerds.

Gieren hebben betrekkelijk zwakke klauwen. Hun voedsel bestaat dan ook uit kadavers, die met de snavel uit elkaar worden getrokken. De kop is kaal en derhalve zeer geschikt om er mee in de ingewanden te „wroeten”. Er blijft nu veel minder „vuil” aan de kop achter dan wanneer dit lichaamsdeel bevederd zou zijn.

In Afrika leeft de secretarisvogel, aan wie het enige roofvogelachtige de bek is. Hoewel deze vogel uitstekend kan vliegen, leeft hij voornamelijk op de grond. Met zijn meer dan een meter lange poten kan hij behoorlijk „uit de voeten”. Hij leeft hoofdzakelijk van hagedissen en slangen, die hij met zijn sterke poten zó snel de genade-trap geeft, dat de gifslang niet eens de tijd om te bijten.

Ook de slangenarend, die sporadisch binnen onze grenzen wordt waargenomen, prefereert slangen als voedsel. Zelfs de meest giftige exemplaren verslindt hij met huid en „haar”. De tot ballen verenigde schubben spuwt hij later uit. „Hij bezit geen andere middelen om zich tegen slangegif te beveiligen dan zijn behendigheid en zijn dichte verenkleed” schrijft Brehm. Ten onrechte meende men vroeger dat hij onvatbaar zou zijn voor vergiftiging. Men heeft namelijk eens een slangenarend in de kop laten bijten door een adder. De vogel verloor onmiddellijk daarna zijn opgewektheid en bezweek de derde dag.

Mag ik zo vrij zijn ook dit tweede artikeltje te besluiten met een „rariteit” en wel met een soort buizerd, die voorkomt in Australië. Dit dier is namelijk verzet op de eieren van de emoe — een struisvogelsoort — maar blijkbaar ziet hij geen kans de schalen met snavel of poten stuk te krijgen. Daarom neemt hij een steen of harde moederkluit in één van zijn klauwen en hamert daarmee een gat in het „omhulsel”, Charles Barret schrijft in „Australian Bird Life” het volgende:

„On discovering a nest the buzzard searches for a stone or a hard lump of calcined earth. Armed with this the buzaard returns and should the emu be on the nest, alights on the ground some distance off and approaches with outstretched flapping wings and the emu hastily abandons the nest and runs away. The buzzard then takes quiet possession and with the stone breaks a hole in the side of egg, into which it insert a claw and carries them off at leisure.”

In het kort komt het hier op neer: zodra de „black-breasted buzzard” (zwart borst buizerd) een nest van een emoe heeft ontdekt gaat hij op zoek naar een steen of ander hard voorwerp. Vervolgens strijkt hij bij het nest neer en nadert de broedende vogel met op en neer slaande vleugels, waarop deze maakt dat ze wegkomt. De buizerd slaat in elk ei een gat, steekt zijn klauw er in en neemt ze mee om ze later op z'n gemak op te peuzelen. Ook zijn eischalen van wilde kalkoenen aangetroffen in de nesten van deze buizerds en men kan hem dan ook rekenen tot de beruchtste eierdief van Australië. Dat dit pertinent geen fabeltje is, blijkt ook wel uit hetgeen Neville W. Cayley schrijft in zijn bekende boek „What bird is that?": „Food: reptiles (chiefly lizards) and animals (mostly rabbits); it has the singular habit of robbing the nests of Emus and Bustards, and breaking the eggs with a stone grasped in the talons”. (Voedsel: reptielen (vooral hagedissen) en zoogdieren (vooral konijnen); hij heeft de zonderlinge gewoonte de nesten van emoes en trappen te plunderen en de eieren te breken door middel van een steen, die hij in zijn klauwen houdt.) **(Wordt vervolgd)**

DE BOSRIETZANGER

De bosrietzanger (*Acrocephalus palustris*) lijkt bijzonder veel op de kleine karekiet. Er zijn uiteraard wel een paar verschillen, maar die zo miniem, dat ze op een afstand niet te zien zijn. Bij het wilgesijsje, zoals de bosrietzanger ook wel wordt ge-

DE KAREKIET

Er zijn nog altijd legio mensen de mening toegedaan dat alleen de nachtegaal, onze voortreffelijke maestro, het monopolie heeft voor het zingen in de nachtelijke uren. Dit is echter beslist niet het geval, want er zijn heel wat vogels, die ook 's nachts behoorlijk „hun mondje roeren“. Tot deze behoren ook de karekieten, waarvan wij in ons land twee soorten kennen, namelijk de kleine karekiet (*Acrocephalus scirpaceus*) en de grote karekiet (*Acrocephalus arundinaceus*). Zowel overdag als wanneer de duisternis als een donkere voile over de aarde ligt gespreid geven zij uitbundig blijk van hun tegenwoordigheid. Onophoudelijk klinkt het „orre-orre-orre-iet-iet-iet-orre-lu-lu-lu-arre-arre-arre-iet-iet-iet-iet“ en zo maar door, waar men met een beetje fantasie heel gemakkelijk het „karre-karre-karekiet-kiet-kiet“ van het bekende kinderliedje uit kan halen, u weet wel:

noemd, zijn de pootjes ietwat lichter, ongeveer vleeskleurig, terwijl zij bij de kleine karekiet bruinachtig zijn. Er zijn auteurs die attenderen op de binnenkant van het priemsnebje, die bij de kleine karekiet oranje-rood en bij het neefje oranjegeel is. Maar dan moet men óf de vogeltjes in de hand hebben, óf zingende exemplaren zó van nabij in de kijker hebben, dat dit opvalt.

Het best onderscheidskennmerk is de zang, die bij het wilgesijsje zeer gevarieerd en buitengewoon melodieus is. Er gaat werkelijk een enorme bekooring uit van deze zang en er zijn zelfs personen, die dit lied prefereren boven dat van de nachtegaal, maar dat is een kwestie van smaak en moet een ieder voor zich uitmaken. Ook imiteren kan de bosrietzanger als de bestel! Hij houdt zich tijdens de voordracht echter allerminst schuil; graag zit hij op een uitstekende, overjarige rietstengel te kwelen, iets waar ook de rietgors een handje van heeft. Ook is hij niet zo schuw als de karekieten en vliegt vaker boven zijn territorium. Hij is bij lange na niet zo aangewezen op rietvelden als karekieten. Vooral vochtig terrein met wilgen- en elzenbosjes aan de waterkant hebben zijn speciale aandacht. Het nest bevindt zich altijd boven de grond, op een hoogte van ongeveer een halve meter! — er zijn ook gevonden op meer dan twee meter! — in struikjes, opgeschoten oevergewas, zeggepollen,

*„Karre-karre-karre-kiet-kiet-kiet,
m'n nestje zit in 't riet, riet, riet,
vinden doe je 't niet, niet, niet.“*

Beide karekieten lijken, afgezien van de grootte uiteraard, zeer veel op elkaar. Van boven zijn beide eenvoudig kaneelbruin, van onderen vuilwit tot gelig bruin. Boven de ogen loopt een flauw gebogen licht streepje, een wenkbrauwkje, dat bij de grote karekiet veel meer opvalt dan bij zijn kleinere néef. De snaveltjes zijn, in tegenstelling tot die van de vinken bij voorbeeld, niet kegel- maar priemvormig.

De grote karekiet wordt vanwege zijn afmetingen ook wel betiteld met dubbele karekiet of rietlijster, hoewel hij toch altijd nog een paar centimeter kleiner is dan de u allen welbekende zanglijster. Van snavelpunt tot staarteinde meet hij ongeveer 19 cm, terwijl de kleine nog geen 13 cm haalt. Ook de zang van beide soorten lijkt zeer veel op elkaar, maar het gezang — voor zover men het gezang kan noemen, want het is meer een luid gekwetter op wisselende toonhoogte, vermengd met krassende en knerpemde dissonanten — van de grote is stukken harder dan dat van zijn kleiner familielid.

De karekieten ziet men slechts zelden vliegen boven de broedgebieden, maar die wordt natuurlijk anders als er jongen zijn, die almaar om voedsel

Bosrietzanger

zuring, brandnetels en zelfs in graanvelden. De meest geliefde vegetatie is echter de moerasspirea.

De wieg is wat platter en breder dan die van de karekieten en wordt op een andere manier bevestigd: de wanden zijn niet rond de stengels gevlochten, maar de kinderkamer komt er aan te hangen. Zo'n hangwieg wordt vervaardigd van droge halmen en grassen, van binnen gestoffeerd met fijn plantaardig materiaal en soms wat paardehaar. Wol, dat karekieten nog wel eens willen benutten, zult u hier tevergeefs zoeken.

Een voltallig legsel bestaat meestal uit vier of vijf eitjes, die een blauwachtige of groenig witte grondkleur hebben met asgrijze ondervlekjes en daarover enkele groenbruine wolkjes en af en toe een zwart adertjes of stipje. Het broeden geschiedt door beide ouders en duurt ongeveer twaalf dagen. Een dag of veertien later verlaten de jongen het nest en vindt ma het welletjes, want vrijwel nooit begint ze daarna aan een tweede legsel.

Omstreeks het midden van september vertrekken de korenfluiters, zo als de Limburgers de bosrietzangers noemen, naar de uitgestrekte savannen van Oost-Afrika en soms zakken ze af tot in de Kaapkolonie. Ook daar wemelt het van de insecten, waaronder zij een flinke opruiming houden. Maar gelukkig zoeken ze in mei onze contreien weer op.

bedelen. Niet zelden moeten er flinke afstandjes worden afgelegd, want de eterij ligt lang niet altijd „voor de deur”. Tijdens het vliegen houdt de vogel de staart gespreid als een miniatuur-waaiertje.

De kleine karekiet is bij lange na niet zo aan water gebonden als de grote en men heeft wel boomnesten gevonden op hoogten van circa zes meter! Maar als regel bevindt het wiegje zich tussen het riet, boven het water. Is het nest eenmaal geheel gereed dan hangt op een hoogte van zo'n vijftig cm een vrij diep kokertje, stevig verankerd aan de rietstengels. Horizontale steun ontbreekt ten enenmale. De rietstengels blijven natuurlijk doorgroeien en nemen dan de „hangmat” mee de hoogte in. Aangezien de stengels niet alle even hard groeien, komt de toekomstige kinderkamer wel eens wat scheef te hangen. De eitjes of jongen zullen er echter niet gauw uit kieperen: de opening is namelijk van boven iets vernauwd. Het is een echt kunstwerk dat gezien mag worden; het is uitsluitend door het vrouwtje vervaardigd. Wel moedigen de mannetjes de dames aan met allerlei karakteristieke geluidjes, maar voor het overige steken ze geen poot uit!

De schaalkleur van de vier of vijf eitjes van de grote karekiet is nogal variabel: bleekblauw, blauwachtig groen, geelachtig bruin of grijs met grijs violette ondervlekjes, die weer „overtkend” zijn met bruine

Karekiet

Ussel

De /

spatjes en wolkjes in tinten van groenig bruin tot bruinzwart. Vaak staan ze het dichtst opeen aan de stompe pool, maar zulks is lang niet altijd het geval. Sporadisch komen vrijwel witte exemplaren voor met een lichte vlektekening. Beide partners broeden en het is zelfs zo, dat wanneer het vrouwtje op de eieren zit, haar eega haar bij tijd en wijle een lekker hapje brengt; kennelijk wil hij iets goed maken voor het niet helpen bij de nestbouw!

De eitjes van de kleine — doorgaans vier of vijf — groenachtig wit met asgrijze ondervlekjes en daarover donker olijfgroene mopjes en veegjes. Het broeden duurt bij de grote karekiet ongeveer twee weken, bij de kleine een of twee dagen korter. Na een eerdere periode gaat het kroost al op verkenning tussen de riethalmen; vliegen kan het dan nog niet, want dat duurt zeker nog wel een dag of vier, vijf.

Het voedsel van de karekieten bestaat uit insecten en andere dierlijke wezentjes, die zich ophouden op de rietstengels en —bladeren. Naar verluidt consumeert de grote karekiet ook wel harige rupsen, waar vriend koekoek zo verzot op is. Over de koekoek gesproken: deze weet de nesten van de karekieten heel goed te vinden en vooral de kleine fungeert heel dikwijls als waardvogel.

In augustus, september zeggen deze rietbewoertertes ons tijdelijk vaarwel. Ze zoeken hun winterkwartieren op in tropisch Afrika; 's nachts trekken ze, overdag gaan ze op foerage uit. Maar ook in het Zwarte Werelddeel komen ze niets te kort; in de rietmoerassen en savannen huizen immers ook myriaden insecten! Laat ze hun buikje maar rond eten, want dan kunnen wij ze hier het volgend voorjaar weer gezond en wel begroeten.

Steenbosuilen

Hierbij wilde ik u inlichtingen vragen omtrent het gedrag van Steenuilen tegenover Bosuilen. De kwestie is nl. deze: In het Jachthuisbos, ten Noorden van Winterswijk, zitten twee Steenuilen. Nu werden deze dieren ontzettend luidruchtig, zodra ik de roep van een Bosuil nadeed. Hield ik op, dan hielden zij zich ook stil. Maar na herhaling van de Bosuileroep klonk voortdurend weer hun „koewiet“. Dezelfde ervaring had ik een paar weken later in de Bekkendelle, een bos ten zuiden van W'wijk. Daar zat een Steenuil vrij diep in het bos, terwijl ik aan de rand stond. Toen ik de Bosuil nadeed, kwam hij onder luid „koewiet“-geroep steeds dichterbij, totdat hij ongeveer 15 m. van me afzat. Ik hield even op en hij werd ook kalmer. Maar toen ik weer begon, werd hij ook zeer luidruchtig en herhaalde zijn roep soms wel 4, 5 keer achter elkaar. Hij kwam toen tot 2 keer toe op een hoogte van zo'n 3 m, over me heen vliegen, onophoudelijk roepend. Ik hield me toen stil en weldra zat hij weer dieper in het bos. Maar hij kwam weer dichtbij, toen ik de Bosuil weer nadeed. Mijn vraag is nu: had de Steenuil in de gaten dat ik een mens was, en deed hij daarom zo luidruchtig, of verdragen de Steenuilen geen Bosuilen.

Gaarne zou ik hierop een antwoord ontvangen. Bij voorbaat mijn hartelijke dank.

H. Krusselbrink, Winterswijk.

ZWARTE ZWANEN

Geachte redactie,

Met bijzondere belangstelling heb ik het artikel van de heer P. van Zwieten over broeden met zwarte zwanen, in „Onze Vogels“ van april 1970, gelezen. Na het lezen van dit artikel komt bij mij de vraag op of er niet een aantal fouten zijn gemaakt, waardoor de heer Van Zwieten (onnodig?) enkele teleurstellingen heeft moeten incasseren. Laat ik beginnen met het eerste foutje.

Dat betreft de diagnose, hersenvliesontsteking (meningitis), die de dierenarts begin 1969 stelde bij het zieke wijfje van het paar zwarte zwanen. „De veearts constateerde hersenvliesontsteking“ schrijft de heer Van Zwieten. Deze diagnose lijkt me moeilijk zonet onmogelijk te stellen, want de

LEZERS

Schrijven

dierenarts kan niet zomaar even het schedeldak erafhalen en kijken of inderdaad de meestal zachte hersenvliezen(meningen) ontstoken zijn. Alleen postmortaal, bij een pathologisch-anatomisch onderzoek, is zo'n diagnose met zekerheid te stellen. Men kan wel op grond van de symptomen een waarschijnlijkheidsdiagnose stellen, maar dan moeten we bij de zwarte zwanen niet het eerst aan meningitis denken. Wat het dan wel moet zijn, daar kom ik zo op. De heer Van Zwieten schrijft dan verder: „Inderdaad, hij (de dierenarts) had gelijk; ondanks medicamenten en injecties stierf het dier korte tijd later“. Dit is wel het laatste wat we bij een behandeling van een meningitis bij de watervogels verwachten. De meningitiden bij de watervogels zijn allemaal zonder uitzondering van bacteriële aard en deze reageren gunstig op de behandeling met een breedspektrum antibioticum in tegenstelling tot de virus-meningitiden, zoals we die o.a. kennen bij de parkieten. Genezing bleek echter bij de zwarte wijfjeszwaan niet mogelijk te zijn! Dit doet bij mij toch wel sterk het vermoeden rijzen, dat hier geen meningitis aanwezig is geweest. Hersenvliesontsteking komt überhaupt maar zeer zelden bij zwanen voor.

Wat de watervogels betreft zien we de meningitis nog het meest bij eenden o.a. bij pfeifferellose (pseudo-pest). Bij zwanen daarentegen kennen we een tweetal ziekten, die in toenemende mate voorkomen en waarvan de verschijnselen vrijwel identiek zijn met die van een meningitis. Dat zijn de **pseudo-botulismus**, die we vooral in het voorjaar bij (zwarte) zwanen tegenkomen en daarnaast de **botulismus**, die meer in de vroege herfst, bij warm weer, gezien wordt. Ik ben er welhaast zeker van dat eerstgenoemde ziekte bij deze wijfjeszwaan en ook bij de andere zwanen, die zo raadselachtig zijn gestorven, heeft geheerst. De pseudo-botulismus heeft als primaire oorzaak een vitamine K en C-gebrek. Dit treedt op als in de winter onvoldoende en te eenzijdig (bv. alleen brood en een graanmengsel) is (wordt) gevoederd. Er ontstaat dan een necrotiserende enteritis met tevens toxinenvorming en een enterotoxinaemie (toxinen in het bloed), veroorzaakt door een bacterie: *Clostridium perfringens*, vroeger *Cl. welchii* genoemd. Deze enteritis (darmontsteking) met toxinenre-

sorptie kan alleen maar optreden als door het vitamine K en C-tekort de darm „beschadigd“ wordt. Bij het voorkomen van pseudo-botulismus is van groot belang dat men deze vitaminetekorten niet laat optreden. Daarom is het gewenst de zwanen steeds voldoende **verse groenten** te geven. Dit mogen gerust diepvriesgroenten zijn als u ze maar rauw geeft, want door koken verdwijnen de vitaminen. Bij een therapie van pseudo-botulismus dient men primair ook voor een voldoende vitaminen-voorziening (weer als verse groenten) zorg te dragen, want alleen een breedspektrum antibioticum, aureomycine, brengt geen genezing.

Naast de pseudo-botulismus zien we meer en meer en in Nederland vrijwel uitsluitend bij zwanen de echte botulismus optreden. Deze wordt veroorzaakt door neurotoxinen (zenuwgiften) van de bacterie *Clostridium botulinum*. Men noemt het ook wel „algenvergiftiging“. Opname van afgestorven algen, wieren en waterslakjes, die de bacil en zijn toxine bevatten, veroorzaken de dood van de zwanen. Maar deze ziekte kunnen we hier wel uitsluiten, want deze zien we niet in het voorjaar. Van de zwarte zwaan (*Cygnus atratus*) is bekend dat deze zeer gevoelig is voor pseudo-botulismus en ook voor endoparasieten. Als men nu de zwarte zwanen maar op de juiste wijze voert, in voldoende mate en met een uitgebalanceerd dieet, dan hoeft men niet bang te zijn voor deze narigheden. Daarbij komen we meteen op het tweede foutje.

Ik ben het volkomen met de heer Van Zwieten eens als deze opmerkt dat men op zijn hoede dient te zijn voor ondervoeding bij de zwarte zwanen. Maar met de wijze waarop hij de ondervoeding wil opheffen of vermijden ben ik het maar ten dele eens. Bijvoeren van meel, brood en graan is goed, maar dit is een te eenzijdige voeding. Verse groenten, spinazie, andijvie, sla, bloemkool e.d., dienen zeker ook bijgevoerd te worden. Wat het natuurlijke voedsel van zwanen betreft: zwanen leven vooral van de wortelstokken van waterplanten. Het eendenkroos, wat de heer Van Zwieten aan zijn zwarte zwanen voert, eten ze ook wel, maar het is nu juist een van de weinige planten, die wortelloos is. Ik raad daarom de heer Van Zwieten aan om ook andere waterplanten in het zwane-menu op te nemen. Hetzelfde geldt ongeveer voor de voeding van de zwane-kuikens. Deze dient men ter voorkoming van ziekte, met name Engelse ziekte (rachitis), in de maanden met een R, van september tot april, vitamine A en D in vloeibare vorm (als levertraan b.v.) extra erbij te geven.

Ik hoop van harte dat de heer Van Zwieten in de toekomst wat meer succes heeft met het broeden met zwarte zwanen en misschien ziet hij nog eens kans om met een goede voeding en verzorging twee legsels per jaar te verkrijgen.

Met vriendelijke groeten,

H.Th.J. Rosendal, De Bilt.

Tijdens de voorbije zomer kocht ik een paartje Aurora-astriden op de vogelmarkt.

Ik plaatste ze enkele dagen in quarantaine om zeker te zijn van hun goede gezondheid. Na enkele dagen werden ze naar de buitenvolière overgebracht, waar ze gezelschap kregen van allerlei kleine exoten, zoals tijgervinken, blauwfazanten, vuurvinken enz... Aan kweekmogelijkheden werd vooreerst niet gedacht omdat pasingevoerde vogels er in den beginne nogal jong uitzien en heel wat tijd nodig hebben zich aan hun nieuw verblijf aan te passen. Dit laatste bleek voor hen geen hinderpaal te zijn, want in de buitenvolière, die overvloedig voorzien was van boompjes, struiken en grassen, scheen het een waar paradijs te zijn.

Behendig lieten de aurora's zich tussen elke struik glijden en spoedig wisten ze een geliefkoosd plekje langs de zonkant. Op deze plaats werden ze dikwijls opgemerkt. Om te eten kwamen ze wel even op de grond of op zoek naar allerlei insecten.

Het balsen gebeurde meestal onder de struiken. Met opgeheven kop en zijdelings uitgestoken staart, sprong het mannetje rondom zijn ega. Meestal gepaard gaande met het uiten van enkele schorre lokroepen. In den beginne werd het nauwelijks opgemerkt, maar naarmate de zomer vorderde, werden de liefdescènes veelvuldiger. Het wijfje kon er niet onverschillig meer bij blijven, heel even boog ze dan voorover, trilde even met haar staart en kreeg van manlief enkele tikken tegen de kop (natuurlijk niet kwaad bedoeld). Hierop vloog het paartje weg... om op een andere plaats alles te herdoen.

In die tijd werd er ijverig naar een geschikte broedplaats gezocht. Boom en struik werd grondig nagezien, maar de keuze viel uiteindelijk op een halfopen nestkastje 2 m. van de grond. Prompt werd er een nest in gebouwd! Stevig zag het er niet uit, maar toch langs binnen flink geïsoleerd met allerhande pluimpjes. Vier witte eitjes werden gelegd en door man en pop afwisselend behoud. En hoe?

Heel even voor de eileg, werd het mannetje opgemerkt in een gelijkwaardig nestkastje dat zich aan de andere kant van de volière bevond, juist tegenover het nest waar het wijfje had gelegd. Er was daar ooit een nest ingebouwd door een Goudbuikje, dat nadien verlaten werd en nu lagen er opeens eitjes in. Waar ze vandaan kwamen, wist ik niet, want Zebravinken en japanse

meeuwtjes die nogal vlug tot eileg overgaan, bezat ik niet. Daarom nam ik aan, dat het een afleidingsmanoeuvre was van de auroraastreiden, die me al eens bij hun eerste nest betrappt hadden.

Maar goed! Er was daar een voltallig broedsel in dat tweede nest, en de Aurora man aanzag het als het zijne. Op hetzelfde tijdstip dat het popje haar eitjes broedde, zat manlief op het tweede nest. Ik was benieuwd hoe dit zou uitdraaien bij de aflossing van het nest. Lang werd mijn geduld niet op de proef gesteld, want als de regelmaat van een klok, kwam manlief uit zijn nest, ging eten en drinken en vloog dan uiteindelijk naar het eerste nest om het wijfje af te lossen. Hoe ze wist vanwaar de man kwam, is me nog altijd een raadsel geweest. Maar telkens als ze afgelost werd in het eerste nest, vloog ze naar het tweede om daar verder te broeden.

Zo kreeg ik tijdens 14 dagen haast geen Aurora-astride te zien in de volière. Na een broedduur van 13 dagen, was het eerste jong uit het ei. Er zouden er nadien nog twee volgen, maar intussen wachte manlief ongeduldig de gebeurtenissen af in het tweede nest. Maar daar kwam niets. Spijtig want het hele geval begon interessant te worden.

Om te voorkomen dat de jongen van honger zouden omkomen, wierp ik de onbevruchte eitjes van nest 2 weg. Nu kon man Aurora zich volledig inzetten voor zijn kroost. Wat hij dan ook onberispelijk deed. De jongen kwamen voorbeeldig groot door de grote toevoer van mieren-eieren en meelwormen. Na 17 dagen verlieten ze het nest, waarna ze nog enkele weken door de ouders gevoed werden, ze lijken dan precies op de moeder behalve hun staart die veel korter is. Na verloop van enkele weken begon hun bevedering donkerder te worden, zodat ik er zeker van was, dat het drie mannetjes waren. Maar toen reeds waren hun ouders flink op weg aan een tweede broedsel.

Ussel

De

Vederstructuur

W. Beckmann

(deel 3)

Allereerst wil ik even terugkomen op de harzerkanarie uit het eerste artikel, trouwens, bij het microscopisch onderzoek grijpen we steeds terug op de wildvorm, dus op de vogel waarbij zich

Doorsnede baard rugdekveer leiblauwe kanarie (1500x)

Baard + haakjes Brons-ivoor (300x)

geen kleurmutaties hebben voorgedaan. Van iedere kleurmutant moeten we vergelijken waarin deze verschilt met de oorspronkelijke wildvorm. Laten we nu eerst eens naar de borstkleur van de harzer kijken, zij is niet geel, maar ook niet groen, misschien benadert de benaming geelgroen het beste de werkelijkheid. Hoe wordt nu deze kleur gevormd?

In wezen heel eenvoudig, de baarden van de borstbevedering zijn zuiver geel, de haakjes die zich in het hart van de veer bevinden zijn ook

zuiver geel, wat gevormd wordt door het aanwezige gele carotenoïde, maar de haakjes aan de uiteinden van de baarden die de top van de contourveer vormen, zijn aan de toppen zwart. In die toppen van die haakjes is zwart eumelanine aanwezig.

Die combinatie; overwegend geel-spaarzaam zwart geeft geelgroen als totaal kleur. Eén van de verschijnsvormen van de klassieke blauwstructuur is een aanzienlijke toename van het zwarte eumelanine in de baarden van de rug- en vleugeldeckbevedering, maar ook in de haakjes van de borstbevedering zien we een toename van het zwarte eumelanine, wat de totaalkleur iets feller groen maakt.

Bij de vetstofvogels, dus de kanarie die totaal geen melanine in de bevedering bezitten zien we ook een iets hardere kleur geel, vandaar de benaming „citroen“. Het strooi- of tyndalleffect is daar hoogstwaarschijnlijk debet aan.

Dia a is een doorsnede (1500 x) van een baard van een vleugeldeckveertje van een leiblauwe kanarie. Vergelijkt u deze doorsnede eens met de doorsnede van de harzerkanarie (art. 1) en de agaatkanarie (art. 2), dan ziet u in de top van de doorsnede één aanzienlijke vermeerdering van het zwarte eumelanine t.o.v. de harzerkanarie. Bij een slechtgekleurde leiblauwe (te veel bruin in de rug) zien we om de kern nog een aanzienlijke phaeomelanineconcentratie.

Vergelijkend krijgen we dus voor de rugbevedering:

Harzer; Haakjes zwart, baarden roodbruin phaeomelanine.

Agaat; Haakjes zwart, in de baarden wordt het roodbruine phaeomelanine verdrongen.

Blauwstructuur; Haakjes zwart, in de baarden vervanging roodbruin phaeomelanine door zwart eumelanine. Deze vervanging kan zeer variabel zijn.

Vergelijkend krijgen we voor de borstbevedering:

Harzer; Haakjes alleen aan de toppen van de baarder gedeeltelijk zwart eumelanine, baarden en overgroot deel der haakjes zuiver geel zonder melaninevorming.

vervolg op pagina 311

ONZE WATERHUISHOUDING

door J. Veenstra.

deel 1

Drinkwater

Als je zo de boeken en tijdschriften die zich bezighouden met onze liefhebberij doorneemt, valt het op, dat aan alles wat ik nu maar als de waterhuishouding van onze liefhebberij heb betiteld, bijzonder weinig aandacht wordt besteed. Er moet voor vers drink- en badwater worden gezorgd, staat er altijd in en dan wordt er soms nog iets geschreven over problemen betreffende bevrozing en het toedienen van geneesmiddelen. Daarmee is in vele gevallen de kous af.

Toch lijkt het mij nuttig om op verschillende praktische vragen eens wat dieper in te gaan.

Ik dacht, dat het grootste gedeelte van de lezers van „Onze Vovels” niet zo erg theoretisch is ingesteld, maar dat we van de ervaringen opgedaan in de praktijk, tussen onze vogels in de volièrés, zouden kunnen leren. Deze ervaringen doorgeven en die uitwisselen, moet mede het doel zijn van onze clubavonden en van ons maandblad. Leden, die zich omgeven met een waas van geheimzinnigheid en net als een koekfabrikant hun „recept” als een kostbare schat bewaren, om zodoende op de tentoonstellingen vooraan te staan, zou ik niet sportief willen noemen.

Toch kunnen kleine dingen, die tot de dagelijkse regelmaat van onze liefhebberij behoren, juist door dat geregelde terugkeren, zo ontzettend belangrijk zijn. Een goede conditie wordt niet verkregen door een korte kuur, maar door geduldige, regelmatige zorg en oplettendheid en ik meen, dat naast de voeding, of beter als onderdeel van de voeding en verzorging het water een zeer belangrijke rol speelt.

Ieder van ons weet, óf door verhalen óf door eigen bittere ervaring, hoe kort onze vogels het zonder dit goedkoopste voedingsmiddel kunnen stellen.

Toch is het ontstellend, wat je soms in de volièrés tegenkomt. Vieze schaaltes met drabbig goor vocht, waarin vooral in de zomer de bacteriën welig kunnen tieren. Hebt u zulk drinkwater wel eens onder uw neus gehouden? Als je de baas van deze arme dieren een dergelijk „drankje” voor zou zetten, zou hij er stichtelijk voor bedanken.

Om het drinkwater zo rein mogelijk te houden, is het overkapte bakje of het ouderwetse fonteintje het meest geschikt voor de broedkooien. Weet u, dat u zo'n fonteintje het best kunt reinigen,

door er een bodempje water in te doen; flink wat zand toe te voegen en dan een poosje te schud-den, zodat het zand langs de binnenwand schuurt? Even met schoon water naspoelen en zelfs de ergste aanslag verdwijnt op deze manier.

Voor de volièré zijn goed bruikbare reservoirs in de handel, bestaande uit een plasticouder, waarin een omgekeerde fles wordt geplaatst. De vogels kunnen zodoende in hun drinkwater niet gaan baden.

Het zojuist genoemde ouderwetse fonteintje vol-doet ook bijzonder goed als u jonge dwergkwartels hebt. Door de kleine opening is verdrinking uitgesloten. Zet het fonteintje op een dunne tegel, dan blijft het water in de opening langer schoon. Kwartels kunnen in open schaaltes het water erg gauw vuil maken, doordat ze er steeds doorheen tippelen. Is het nog zo'n platte schaal-tje, voorzien van een glazuurlaag, dan kunnen de jonge dwergjes er niet uitkomen, liggen na verloop van tijd op de rug te spartelen en wat er dan gebeurt laat zich gemakkelijk raden.

Medicijnen worden vaak toegediend in het drinkwater; maar zorg er voor dat uw vogels er niet in gaan baden.

Kortgeleden kwam ik een collectie prachtige zalmkleurige kanaries tegen, die allen felgele staarten en vleugels hadden, doordat ze in water gebaad hadden, waaraan een bepaald soort medicijn tegen ademhalingsmoeilijkheden was toegevoegd.

Het bevrozings probleem wordt op zeer uitéénlopende, soms even zeer vernuftige wijzen, opgelost. Ik ken echter volièrehouders, die er geen probleem van maken zolang er sneeuw ligt in hun buitenvolièré, omdat hun vogels de sneeuw als drinkwater gebruiken, terwijl andere vrienden zich reeds uitsloven om hun drinkwater vorstvrij te houden.

Suiker of honing in het water opgelost voorkomt bij niet al te lage temperaturen bevrozing. Daalt de temperatuur sterk, dan wordt deze oplossing niet meteen hard, maar papperig om tenslotte in een soort borstplaat over te gaan.

Er kan echter niet genoeg gewaarschuwd worden tegen onreinheid wat het drinkwater betreft. Verontreinigd drinkwater kan een bron van besmetting vormen en als hun baas het niet tijdig ververs, zijn de arme dieren wel gedoemd het te drinken, willen ze niet van dorst omkomen.

Agaat; Zelfde beeld als bij de harzer. Blauwstructuur; Uitgebreidere melanisatie der haakjes, wat een iets groenere kleur veroorzaakt op de borst. In de zilverserie zien we een donkerder borstkleur.

Dia b toont u een 300 x vergroting van een baard met haakjes van een rugveertje van een brons ivoor kanarie. Ik heb speciaal deze dia gepubliceerd omdat het een zeer mooie weergave is van baard en haakjes. U ziet dat de basissen van de haakjes geen zwart melanine bevatten. De lengte van het gemelaniseerde deel van de haakjes kan variëren, wat de totaalkleur van het

betreffende veerveld aanzienlijk kan beïnvloeden.

Als leek op het gebied van de praktische kanariëkeek rijst bij mij de volgende vraag op: Kunnen we geen betere lei- en staalblauwen kweken in combinatie met de 1ste reductiefactor! Deze vraag baseer ik louter op mijn microscopisch onderzoek, want de 1ste reductiefactor reduceert immers het voor de lei- en staalblauwen zo funeste roodbruine phaeomelanine en dit in combinatie met de door de blauwstructuur sterke toename van zwart eumelanine, zou een lei- resp. staalblauwe met minimaal bruin moeten produceren.

wordt vervolgd.

AGAPORNIS CANA

Eind 1968 kwam ik in 't bezit van een paar agapornis Cana.

Man — Boven, kop tot en met borst, mooi grijs verder donker en lichter groen.

Pop — Alleen aan de kop iets grijs verder als de man.

Omdat ze erg schuw waren deed ik ze in m'n

vogelkamer in een kooi (afm. ong. 85x65x70 cm) zover mogelijk van de ingang.

De vogelkamer is als volgt ingedeeld:

Dubbelwandig houten gebouwtje 250 hoog 500 lang 270 diep, aan de achterwand 2x6 kooien van ong. 85x65x70. Daarvóór een looppad van ong. 90 en aan de andere kant van het pad 5 nachthokken van ong. 100x110x110. De onderkant van deze nachthokken zijn 130 uit de vloer en deze nachthokken komen met een vlieggat uit op 5 buitenvolières van ong. 200x200x100. Bovenop het verblijf drie grote ruiten die eventueel van binnenuit te openen zijn voor voldoende verlichting en eventuele verse frisse lucht.

Begin 1969 bracht ik de Cana's naar het midden van de vogelkamer met de hoop dat ze wat minder schuw zouden worden. Doorgaans ben ik ongeveer een paar uur per dag in die vogelkamer. Ik gaf ze een broedblok van 40x25x25 cm.

Ongeveer half april heb ik het broedblok weggehaald en een kleinere gegeven. 25x20x18 met op de bodem een flinke laag nat turfmul met zaagsel. Wat het voer betreft het volgende:

In een vijfdelige automaat beschikken ze altijd volop over;

zonnebloempitten — senegalgiest — witzaad — onkruidzaad en gewoon parkietenzaad gemengd met wat extra wit — gepelde hele haver en hennep. Van deze vijf genoemde soorten wordt ongeveer 75% gierst en 25% witzaad gegeten, de andere drie soorten worden praktisch niet gebruikt. 2 keer per week een klein bakje met gierst en hennep wordt niet gegeten. Opfok en krachtvoer wilden ze nooit nemen ofschoon ik van alles geprobeerd heb, o.a. Sluis — Tovo — Wimo — Langhout, aangemaakt met geraspte wortel — appel — druivensuiker — rosenbottel en honingwater. Ik durf het niet aan om alle voer weg te halen en dan alleen opfok te geven. Als een van de lezers van dit artikel mij een goed middel hieromtrent aan de hand kan doen zou ik hem daar erg dankbaar voor zijn. Van onrijpe zaden en groenvoer wordt wel gegeten vooral zelf gekweekte zonnepitten. Oud geweekt witbrood niet. Tot zover de kwestie voer. Sepia — grit — kalk en mineralen zijn steeds voorradig.

Hieronder volgen m'n notities uit mijn dagboek;

- 11/4- grote nestblok weggehaald en kleiner gegeven. (zie boven)
- 17/7- pop de laatste dag of vier niet gezien — even in 't blok gekeken — geen eitje — pop bleef wel in 't blok.
- 25/7- 3 eitjes
- 2/8- 5 eitjes — nest wat natgemaakt
- 9/8- 5 eitjes geschouwd — 2 bevrucht — 2 onbevrucht?? — 1 weggehaald.

- 25/8- 6 eitjes
 28/8- 7 eitjes — 4 oude weggehaald — nest verschoond.
 7/9- 6 eitjes
 10/9- 9 eitjes
 14/9- 9 eitjes — 6 bevrucht — 3 onbevrucht?? bij een grasparkiet met 5 eitjes ondergeschoven (volgende dag had de parkiet ze alle drie er weer uitgegooid — er zaten levensloze jongen in.)
 21/9- 3 jong en 3 eitjes
 28/9- 6 jong
 2/10- 5 jong en een dood jong — grootste geringd No 48
 6/10- 4 jong en een dood jong No 48 ring kwijt
 10/10- 4 jong geringd — No 44 — 45 — 46 — 47
 16/10- 1 van de jongen ring kwijt — nu No 7 gegeven
 1/11- eerste jong uitgevlogen — vierken en staart in de veren verder geheel in de stoppels
 12/11- vierde jong (dus nu alle 4) uitgevlogen — ook in de stoppels
 23/12- alle vier de jongen naar kooi No 2 gebracht.

Tot zover de aantekeningen.

Al die tijd dat er eitjes of jongen waren zijn de man en de pop praktisch niet uit het blok geweest. Zodra ik de vogelkamer binnen kwam wipte ze het blok in. Ze zien er nu alle 4 goed uit (3 mannen en een pop).

U begrijpt dat ik op 1/11 geweldig in de put zat en ik was al bang dat er van 't hele nest niets zou worden. Maar de leverancier van het ouderpaar, die ik dezelfde dag het geval vertelde, stelde mij gerust en was er van overtuigd dat alles goed terecht zou komen.

Deze vier jongen zijn ook nogal schuw alhoewel ik geloof dat het minder is als bij het ouderpaar. Nu wil ik met de jongen graag verder fokken, maar dan liefst met vreemd bloed, alhoewel de leverancier (een m.i. zeer deskundige op 't gebied van vogels) mij vertelde dat ik de eerste keer gerust met broer en zus kan broeden. Heeft hij gelijk?

Nu 28/1 1970 zien ze er alle vier goed uit en straks als 't wat beter weer wordt gaan ze de grote buitenvolière in.

Jos H. v. Rooijen

ONKRUIDZADEN

PERZIKKRUID (POLYGONUM PERSICARIA)

cliché uit: Vogelfutterplanten (Gefiederte Weit)

Perzikkruid is een plant welke door de vogelliefhebbers meestal over het hoofd wordt gezien, hoewel het uitstekend voedsel voor onze vogels vormt. Het is van augustus tot en met oktober langs vele wegen, vooral op vochtige plaatsen, te vinden.

De plant wordt 30—45 cm hoog, maar vaak liggen ze plat tegen de grond. De zaden van deze plant zijn nooit goed geanalyseerd, maar wel is bekend dat het de vogels uitstekend helpt bij de rui. Men kan zowel de halfrijpe als de rijpe zaden geven. Ook is het mogelijk de zaden te drogen, waardoor ze lange tijd goed blijven.

Voor inlandse vogels — als putters, sijzen, bermsijsjes, girlitzen, goudvinken en groenvinken — is het prima voedsel, maar ook vele prachtvinken — met name oranjeakjes, goudbuikjes, paapjes en dwergkardinalen — eten het meestal graag.

WISSELBROEDERIJ BIJ SPLENDID-PARKIETEN

R. Wardenaar.

Een paar jaar lang heb ik kanaries gehad. Ieder jaar heb ik met deze vogels gebroed. Kennelijk kan ik ze niet de juiste verzorging geven omdat de resultaten niet bepaald goed te noemen zijn. Meerdere malen gebeurde het dat de jongen dood in het nest lagen omdat de ouders ze niet voedden. Ten einde raad heb ik op een gegeven moment het hele zaakje verkocht en in plaats hiervoor een koppel Splendids aangeschaft. Van dit koppeltje heb ik echter precies twee dagen plezier gehad. Tot mijn grote schrik vond ik 's morgens het mannetje dood. Ik wist het nu zeker, ik zou alles opruimen en geen vogels meer houden.

Een vogelvriend bracht mij echter weer op andere gedachten. Hij wist iemand die een paar overjarige Splendids te koop had en die ze voor niet al te veel geld weg wilde doen. Ik kocht dit koppel en de alleenzittende pop zou ik dan wel weer verkopen. Het nieuwe koppeltje plaatste ik in de volière naast die van de alleenstaande pop. Na verloop van tijd had ik succes. Het koppeltje maakte aanstalten om zich te verzekeren van het nageslacht. Weldra lagen zes eitjes in het nest. Al een paar keer had ik echter gezien dat het mannetje door het gaas heen toenadering zocht bij zijn alleen wonende buurvrouw en bepaald niet zonder succes. Zijn eigen vrouwtje zat te broeden en hij verveelde zich een beetje. Op een dag heb ik hem er bij gelaten. Het vrouwtje was niet ongevoelig voor zijn charmes en gaf zich al spoedig gewonnen. Ik heb hem toen dagelijks eventjes bij dit popje gezet. Na een dag of 10 bleef de pop op het nest zitten en na controle bleek dat ze een ei had gelegd. Er kwamen in het geheel 4 eitjes. De man heb ik ertoe niet meer bij gelaten.

Van deze 4 eitjes kwamen er 2 uit. De jongen groeiden snel en vloegen uit. Het andere popje had 6 jongen waarvan er 5 uitvlogen. Het zesde jong ging dood in het nest omdat de ouders geen tijd hadden om het te voeren. Ze hadden het veel te druk met de andere vijf jongen. Maar goed, ik had nu van twee poppen en één man zeven jongen. Ik weet niet of deze manier van

broeden vaker is toegepast, bij mij is het in elk geval gelukt. Of ik het nog een keer zal doen geloof ik niet. In dergelijke noodgevallen kan het echter een oplossing zijn.

NIEUWS UIT HET DIERENPARK WASSENAAR

door J.A. Nagtegaal.

In 1954 zorgde Dierentpark Wassenaar voor een ware sensatie in de ornithologische wereld door het verkrijgen van een exemplaar van de **witnekpica** (*Picathartes gymnocephalus*) afkomstig uit een onherbergzaam gebied in Sierra Leone. Ook thans nog zijn 2 exemplaren van deze merkwaardige vogel ondergebracht in onze collectie. Wij zijn echter niet weinig trots dat wij nu ook andere soort, de **rose pica** (*Picathartes oreas*) in de Louisehal hebben kunnen onderbrengen. Deze soort komt voor in een zeer beperkt en ontoegankelijk gebied in Kameroen (West-Afrika). Hij is wat kleiner dan de witnekpica, het voorhoofd is blauw, de achterkop rood, de oog-, oor- en wangstreep zijn zwart. De gehele kop is onbevederd. De onderzijde is wit, de nek en rug muiskleurig terwijl de vleugels zwart zijn. Het gedrag komt grotendeels overeen met de witnekpica. De foto geeft een goed beeld van deze interessante vogel. De collectie kroonduiven werd uitgebreid met 4 gewone kroonduiven (*Goura cristata*), van de-

Kolibrie panorama

ze soort bevond zich nog slechts één exemplaar in de collectie in de Louisehal. Een bijzonder kleurrijke aanwinst vormen zeker de 4 **Fischer's toekans** (*Rhamphatos s. sulfuratus*). Ook zij zijn ondergebracht in de Louisehal. Naast de bovengenoemde soorten ontvingen wij voorts nog: 2 **schriftarassari's** (*Pteroglossus viridis inscriptus*), 2 **witwang toerako's** (*Touraco leucotis*) en een paartje **zwarte zwanen** (*Cygnus atratus*).

Broedresultaten zijn er uiteraard niet veel, vermeldenswaardig is echter zeker het broeden met de **hoender- of ceriopsisganzen** (*Ceriopsis novaehollandiae*), de **heilige ibissen** (*Threski-*

ornis aethiopica) en de **nilgiri bosduif** (*Columba elphinstonii*). Met bovengenoemde soorten hebben wij ook het vorig seizoen gebroed. Een bijzonder fraaie uitbreiding van de Louisehal vormen de 2 nieuwe kolibrie-volières „Kolibrie panorama" genaamd. Deze beide volières zijn ondergebracht in de grot waar eerst een aantal

Witnekpica.

aquariums stonden, ledere voliëre meet 4,50 m. bij 1,75 m. bij 2,75 m. hoog.

Het „Kolibrie panorama" is verfraaid met een groot aantal tropische planten. Een automatische lichtinstallatie zorgt er voor dat het van 's morgens 6 uur tot 's-avonds 12 uur licht is in de voliëres. Dit is niet alleen erg gunstig voor de plantengroei, maar tevens enorm belangrijk voor de kolibries, nu kunnen zij gedurende een veel grotere periode voedsel tot zich nemen. Momenteel bewonen een aantal **violetjeskolibries** (*Colibri coruscans*) de voliëres, begin april verwachten wij echter een grote zending diverse soorten kolibries uit Zuid-Amerika.

Rose pica.

DE KOOKABURRA

A.J. Zwijnenberg

De familie der IJsvogels (*Alcedinidae*) omvat ruim 100 soorten kleine tot middelgrote vogels, die alle een dolkvormige snavel bezitten en een relatief korte staart. De meeste zijn gestoken in een dusdanig kleurrijk pakje, dat het een lust voor het oog is.

Daar vele ijsvogels echter snelle vliegers zijn en bovendien schuw, zal men van die prachtige verentooi doorgaans niet veel te zien krijgen. Voordat men er in geslaagd is het voorbij schietende kleurige wolkje wat nader te observeren, is het reeds tussen de bomen of in het kreupelhout verdwenen.

IJsvogels behoren tot de orde der Scharrelaarachtigen (*Coraciiformes*), waartoe onder meer ook behoren de prachtig gekleurde Bijeneters (familie *Meropidae*) van de Oude Wereld, de Motmots (familie *Momotidae*) uit de oerwouden van Midden- en Zuid-Amerika, die met de snavel hun staart dusdanig bewerken dat deze de vorm van een tennisracket krijgt, de Toddy's (familie *Todidae*), die op enkele Westindische eilanden leven, de Neushoornvogels (familie *Bucerotidae*), waarvan sommige soorten er een merkwaardige gewoonte op na houden, n.l. om het vrouwtje tijdens de broedtijd in te nestelen in de holle boom, waarin zich het nest bevindt, en de Hoppen (familie *Upupidae*). Beide laatstgenoemde families bewonen eveneens alleen de Oude Wereld. Ofschoon de leefwijze, maar ook de vorm en de bouw van deze groepen vogels onderling sterk verschillen en de leden van de orde ook geen opvallende, direct aanwijsbare gemeenschappelijke kenmerken bezitten, zijn ze toch in één orde ondergebracht door de vorm der voeten, waarvan de middelteen voor een deel met de buitenteen vergroeid is.

De familie van de IJsvogels (onderfamilie *Alcedininae*) en Bosijsvogel (onderfamilie *Daceloninae*). De echte ijsvogels, waartoe ook de enige inheemse soort behoort (*Alcedo atthis*), zal men in de regel in waterrijke gebieden aantreffen. Zij voeden zich hoofdzakelijk met vissen, krabben, amfibieën, waterkevers en andere in of bij het water levende dieren. Hun nest maken ze veelal in steile rivieroeveren, aan het eind van een zelf vervaardigde gang. Ook nemen zij voor dat doel wel een verlaten rattegang in gebruik.

De ijsvogels van de tweede onderfamilie zal men doorgaans, zoals de naam reeds doet veronderstellen, meer landinwaarts aantreffen, vooral op de open gedeelten in bosrijke gebieden. In tegenstelling tot de soorten van de eerste onder-

familie, die een enigszins zijdelings samenge-drukte snavel bezitten, hebben deze soorten een ietwat bredere en zwaardere snavel. Hun voedingsgewoonten verschillen dan ook. Bosijsvogels voeden zich met vogeltjes, kleine gewervelde dieren, insecten, hagedissen, slangen, kikkers en dergelijke. Zij nestelen in holle bomen of maken een broedgelegenheid in een termietenheuvel.

Eén van de twintig soorten ijsvogels die Australië rijk is, is de Kookaburra of „Lachende Hans”, zoals zijn naam in het Duits luidt. Deze bosijsvogel, met de wetenschappelijke naam *Dacellogigas*, is zonder twijfel één der bekendste soorten van de familie, zowel in Australië als daarbuiten. Dit is het gevolg van het zeer bijzondere geluid, dat het dier voortbrengt. Het lijkt namelijk enigszins op het lachen van een mens. Daar deze roep zeer ver in de omtrek hoorbaar is en vooral bij zonsopkomst en zonsondergang ten beste wordt gegeven, wordt het dier ook wel **Lokvogel** genoemd, of in het Engels **Bushman's clock**. Volgens sommigen zou dit geluid ook op andere tijden van de dag te horen zijn, o.a. 's middags. Het is mogelijk dat waarnemers, die dit laatste beweren, misleidt zijn door een hardspelende radio, want de Australische omroep gebruikte dit geluid als pauzeteken. Ook vele filatelisten zal deze vogel niet vreemd zijn. Menig postzegel toonde reeds zijn beeltenis.

De Kookaburra is 40 à 45 cm lang en kan als één der grootste ijsvogels beschouwd worden. Het verspreidingsgebied strekt zich uit over geheel Oost- en Zuid-Australië, vanaf Cape York Peninsula in het noorden tot Evre Peninsula en Kangaroo Island in het zuiden. Oorspronkelijk ontbrak hij in de westelijke staten, maar in 1898 werd hij door de mens naar die gebieden overgebracht. Evenzo verging het Tasmanië. Na in 1905 te zijn ingevoerd, heeft de vogel zich uitstekend weten aan te passen en is nu ook op dit eiland overal te vinden.

Men ziet de dieren meestal paarsgewijs of in kleine vluchten in open bosgebieden. Daar deze ijsvogels niet schuw van aard zijn, integendeel eerder brutaal, kan men ze ook in dorpen en steden tegenkomen, waar ze de vissen uit de vijvers stelen. Ofschoon de vogels als slangendoders bekend staan, bestaat hun voedsel in hoofdzaak uit insecten, kikkers, waterschildpadden en kreeftjes, terwijl ook eieren uit nesten van andere vogels worden geroofd. Zelfs worden wel kuikens buit gemaakt!

Natal Dwergijsvogel

Een slang (ook zeer giftig!), tot een lengte van ong. 50 cm, wordt altijd achter de kop gegrepen, waarna het dier zolang tegen de grond wordt geslagen dat het bewusteloos is. Ook laat de vogel z'n prooi wel van grote hoogte naar beneden vallen. Verschillende Kookaburra's tezamen zijn in staat om grotere slangen te overweldigen. Nadat het reptiel gedood is, wordt het eerst over de gehele lengte tussen de snavel'gekneed', omdat de ijsvogel zijn slachtoffer niet in stukken kan scheuren. De prooi is na deze „bewerking“ geschikt om te worden verslonden; te beginnen bij de kop wordt het in zijn geheel naar binnengewerkt.

In tegenstelling tot andere ijsvogels is het verenkleed van de Kookaburra niet zo uitbundig van kleur; de bovenzijde van het lichaam en de vleugels zijn donkerbruin, terwijl de onderzijde nagenoeg wit is. Het bruin van de vleugels wordt onderbroken door wat blauw gekleurde dekveren. De teugel, de oorstreek en het voorhoofd zijn eveneens bruin van kleur, terwijl de boven-snavel blauwzwart is.

De geslachten zijn nagenoeg niet te onderkennen. Volgens de onderzoekster V. Parry kan men

de mannetjes van de vrouwtjes onderscheiden door de volgende kenmerken.

De staart van het mannetje is gedeeltelijk blauw, terwijl die van het vrouwtje eenkleurig bruin is. Het mannetje heeft bovendien een witte plek boven het oog, dat bij het vrouwtje bruingeel is.

Het broedseizoen begint in september en eindigt in december. Aan het begin van deze periode worden de jongen van het vorige broedsel door de ouders uit het nest gejaagd, behalve de nog niet volwassen vrouwelijke exemplaren. Deze mogen blijven en helpen zelfs bij het broeden; na het uitkomen voorzien ze samen met de ouders de jongen van voedsel.

Het nest, dat in een holle boom of in een termietenheuvel wordt gemaakt — en af en toe ook aan het einde van een zelfgemaakte gang in een rivieroever — ligt in een territorium, dat doorgaans een oppervlakte van enkele hectaren beslaat. In dit territorium staan nog meer bomen, want van daaruit wordt de verdediging van het grondgebied gevoerd.

De twee tot vier witte eieren worden afwisselend door het vrouwtje en het mannetje bebroed. De broedduur bedraagt 23 tot 26 dagen. Het vrouw-

tje broedt gedurende de nacht en een gedeelte van de dag, terwijl het mannetje (en ook de eventueel nog niet volwassen andere vrouwelijke exemplaren uit het vorige nest) de rest van de dag voor zijn rekening neemt. Verschillende keren is al waargenomen dat het vrouwtje, door met de snavel tegen de binnenkant van de boom te kloppen, het mannetje er toe bewoog haar op het nest af te lossen. Een soortgelijk gedrag komt volgens sommige ornithologen ook bij de schuwe Kiwi's van Nieuw-Zeeland voor.

Zowel het nest als de jongen worden fel verdedigd. De jongen, die na ongeveer 30 dagen voor het eerst het nest verlaten, blijven toch nog tot de volgende herfst bij de ouders ofschoon ze wel zelf voor voedsel zorgen.

Ook in gevangenschap is het reeds verscheidene malen gelukt broedresultaten met een paartje Kookaburra's te behalen, o.a. in de Wassenaarse dierentuin. Daarbij blijkt dat de jongen enorme veelvraters zijn. Volgens een kweekrapport van de dierentuin van Bazel (Zwits.) woog een jong van 3 dagen slechts 26 gram. Toen het echter 27

dagen oud was, was het gewicht maar liefst toegenomen tot 320 gram! Na de eerste vliegpogingen zakte het echter weer tot 225 gram. Dit zogenaamde postembryonale overgewicht is karakteristiek voor nestblijvers.

Jonge Kookaburra's zijn de eerste 15 dagen van hun leven blind en pas de 10de dag worden de eerste veertjes op het tot dan toe naakte lichaam zichtbaar, en wel op de vleugels. Ze gelijken de eerste tijd wat de kleur betreft op het vrouwtje. Niet alleen jonge dieren kunnen heel wat voedsel aan, ook de oudere exemplaren weten er wel raad mee. Een voedingslijstje van de dierentuin van San Diego (U.S.A.), dat een tijdvak van 21 dagen bestrijkt, te beginnen bij het uitkomen der jongen, laat de volgende cijfers zien;

aantal vogels : (1 paartje + 3 jongen)

80 larven van meeltorren,

20 1/2 pond vers paardevlees,

402 muizen,

1920 kakkerlakken.

Dat de Kookaburra een zeer bekende vogel is,

Blauwvleugel IJsvogel

mogen blijken uit de vele namen die het dier toegedacht zijn en waarvan hier een bloemlezing volgt.

Engels: Laughing Kookaburra, Laughing Jackass, Giant Kingfisher, Clock bird, Bushman's clock, Settler's clock.

Duits: Kookaburra, Lachende Hans, Jägerlied.

Nederlands: Australische Bosijsvogel, Klokvogel en enkele uit Engels of Duits overgenomen namen.

Zeer nauw verwant met de Kookaburra en derhalve hier nog even summier behandeld, is een andere Australische bosijsvogel, de **Blauwvleu-**

gel-Dsvogel (*Dacela leachi*) uit de noordelijke gebieden van Australië (tot Zuidoost-Queensland). De vleugels van deze soort hebben veel meer blauw dan die van de Kookaburra. Het dier is bovendien niet zo groot als zijn „lachende“ familielid, terwijl zijn roep deze menselijke intonatie mist. Het tweede deel van zijn wetenschappelijke naam — *leachi* — is afgeleid van de naam van de conservator van het British Museum, Dr. W.E. Leach (1790 — 1836). In gedrag verschilt de blauwvleugel-ijsvogel, die ook op Nw-Guinea voorkomt, echter niet zoveel van de Kookaburra.

Nuttige wenken bij de kanariekwEEK

door Th. Bruijnaers

deel 4

Zoals reeds voorheen vermeld, bij het samengaan van een mannelijk **zaadcel** met een vrouwelijke **eicel** ontstaat een lichaamscel.

Deze eerste lichaamscel ongeveer een micron groot = een duizenste millimeter, komt op een speciale manier bij onze vogels tot ontwikkeling. N.l. deze eerste lichaamscel gaat tot vermenigvuldiging over, zodra de vogel het ei gaat bebroeden. Bij juiste temperatuur en vochtigheidsgraad vermenigvuldigen deze lichaamscellen zich bijzonder snel. Dit gaat bij onze kleurkanaries in een zodanig tempo, dat het embryo reeds op de dertiende dag de inhoud van het ei heeft opgebruikt en omgezet. Op deze dag is het embryo, een kanariejong in dop, reeds zover ontwikkeld, dat het met behulp van een zaagtandje op de snavel de vliezen en de kalklaag van het ei doorbreekt. Bij de meeste krachtige jongen zullen zij zich verder uit het ei scheuren. Het is maar zeldzaam dat de broedende vogel hierbij een handje uitsteekt. Wel zal het de ledige schalen uit het nest verwijderen. In sommige gevallen, vooral als het kostbare vogels zijn, willen wij wel eens de helpende hand uitsteken. Maar als wij met goed geluk de jonge vogel hebben geholpen, zullen wij in veel gevallen merken dat deze als de oudervogels hem groot krijgen, een van de zwakste nakomelingen is; uitzonderingen daargelaten.

Zodra het jong geboren is zullen de oudervogels de voeding "ter hand" nemen. Deze voeding blijft doorgaan tot de jongen zelfstandig zijn; bij

kanaries is dit ongeveer 28 dagen.

Ook als mens of dier volwassen is blijft de aanmaak van nieuwe lichaams- en geslachtscellen doorgaan, ter vervanging van versleten of zwakke lichaamscellen, bloed, gevederte, enz. enz. Deze aanmaak en afstoting van cellen loopt dagelijks in de miljoenen. Blijft dit geheel goed in balans dan zal de vogel gedijen. Maar sterven er meer cellen af dan dat er bij gemaakt kunnen worden krijgt men een verzwakking. Dit kan door ziekte of ouderdom komen. Op een bepaalde ouderdom doet bij ieder wezen dit proces zich gelden, waardoor het gedoemd is te sterven.

Verder bezit iedere kanarie melaninen, enkele soorten daargelaten. Bij de vetstof vogels herkenbaar aan de donkere ogen en bij de gepigmenteerde aan de donkere ogen én het pigment welke zij tonen in de bevedering.

Tegenwoordig zijn er reeds kanaries welke het pigment in de ogen of in ogen en bevedering totaal missen. Ino en albino. Hierop komen wij in dit verhaal terug.

Het pigment bij onze kleurkanaries ontstaat door melanine kiemen welke als beginstadium zetelen in de X kern en in het autosoom chromosoom der eerste lichaamscellen.

Die factoren welke op het X chromosoom zetelen, vererven geslachtsgebonden.

Zij die op het autosoomchromosoom zetelen vererven afhankelijk, wat inhoud dat deze met de gameten 1-2-3-of 4 mede kunnen overgaan of niet.

Na de bevruchting van een ei gaat bij de ontwikkeling van het komende jong reeds de pigmentkiemen hun werk doen. Dit proces blijft duren zolang de vogel leeft. Na iedere rui zal de vogel weer hetzelfde pigment terug krijgen.

Nu zullen veel liefhebbers zich afvragen ik heb al zoveel gelezen over melaninen, maar wat zijn dat eigenlijk.

Melaninen zijn zwart of bruine tot zeer lichte bruine kleurkorrels.

De vorming van de melaninen kunnen voorkomen van maximaal tot minimaal.

Om de juiste gepigmenteerde vogels te kweken volgens standaard, zult U speciaal op de kwaliteit van dit pigment in fokcombinatie bij de ouderparen moeten letten.

Dit pigment komt in twee verschillende soorten voor. Als eerste de **Eumelaninen** welke staafvormig zijn en waarvan de kleur varieert van zwart tot bruin.

Deze melaninen komen in hoofdzaak voor in de haakjes en baardjes van de bevedering. Als beginstadium zetelen de kiemen hiervan op het X chromosoom waardoor deze melaninen geslachtsgebonden vererven.

Zover bekend bezit iedere gepigmenteerde kleurkanarie als verschijningsvorm dit pigment in de div. gradueele verschillen.

De andere groep melaninen genaamd de **Phaeomelaninen** welke bolvormig zijn, komt voor in de kleuren bruin tot lichtbruin. Deze groep zetelt niet op het X chromosoom maar in de ruimte buiten deze kern de gameten. Hierdoor kan deze groep bij vererving met de gameten 1-2-3 of 4 mede overgaan of niet. Maar daar nagenoeg iedere kleurkanarie in het bezit is van deze groep op al de gameten, zal men deze in meerdere of mindere mate in de bevedering aantreffen. De Eumelaninen in het zwart of bruin zullen het streepingspatroon bij de kanaries vormen en de Phaeomelaninen de tussen kleuren. Ik schrijf dat nagenoeg bij iedere kanarie deze pigmentgroepen aanwezig zijn, maar deze stelregel is aan het tanen. In de toekomst moeten wij rekening houden dat er vogels verschijnen waarvan een van bovenvermelde groepen of beiden verdwenen zijn. Ik denk hierbij aan de **Ino** factor welke in twee verschillende vormen kan voorkomen. Namelijk als geslachtsgebondenfactor, waardoor een totaal gemis aan pigment kan ontstaan, en als afhankelijke factor, waardoor de werking geheel anders komt te liggen. Over deze groepen vogels is nog te weinig bekend, zodat ik voorzichtigheidshalve hier maar niet te diep zal induken. Wel verwacht ik dat deze afhankelijke inofactor in combinatie met andere bekende factoren een grote opgang zal maken.

Ook hierin zullen kleuren verschijnen geheel anders dan welke wij tot nu toe gewend zijn, zodat wij nog lang niet uitgepioneerd zijn in onze zo mooie sport.

Wordt vervolgd

Kan een mus leren zingen ?

M. de Jong

In het in 1672 te Parijs uitgegeven boekwerk „l'Intelligence des animaux”, geschreven door E. Menault, staat een waarneming van een zekere heer Barrington, die vermeldt, dat hij een jonge, haast vliegvlugge huismus uit een nest nam en het diertje in gezelschap bracht van een vink, die hij in een volière hield. Nadat de mus al diverse strofen van de vink had geleerd, wilde het toeval dat de mus ook het gezang van een putter hoorde. Vanaf dat moment hield de zang van het musje het midden tussen dat van een vink en een putter! Dezelfde waarnemer deed een roodborst „in de leer” bij een in gevangenschap gehouden nachtegaal. De laatste verminderde hoe langer hoe meer zijn gezang en hield er na veertien dagen helemaal mee op. Het roodborstje kweelde echter al drie of vier strofen van de nachtegaal.

Dit zijn stellig interessante waarnemingen, hoewel ik persoonlijk het, op zijn zachtst uitgedrukt, „sterke verhalen” vind. Het is uiteraard algemeen bekend dat zeer veel vogels het zingen moeten leren, maar ik ben zeer benieuwd of er onder de tienduizenden lezers van „Onze Vogels” zijn, die ooit hebben meegemaakt dat een mus de zang van een andere vogel overnam. Of weet wellicht iemand andere voorvallen op dit gebied?

Engelse postuurkanaries

door P.J. Sanders

In het april 1970 nummer van „Onze Vogels“ staat een bijzonder interessant artikel, geschreven door de heer M. van Woezik en zijn kritieke vraag „Waarvoor het verstrekken van kleurvoer aan Norwich, Yorkshire en Lizards“. Het is zeer welkom en verdient 'n spoedig en volledig antwoord. Allereerst wil ik graag duidelijk maken dat mijn schrijven in „Onze Vogels“ uitsluitend over ENGELSE Postuurkanaries is en de bedoeling is om de lezers zoveel mogelijk inlichtingen te geven over deze vogels zoals ze gekweekt en behandeld worden in Engeland. Omdat die Engelse post. kanaries en speciaal de drie met kleurvoer gevoerde rassen hier voor veel meer dan 100 jaren gekweekt zijn en er nog ieder jaar talloze jongen van gekweekt worden, moeten ze daar van schijnbaar toch wel iets weten, want anders

zouden ze al lang uitgestorven zijn. In de tijdschriften van de verschillende speciaalclubs wordt gezegd dat het doel van het kleurvoeren moet worden gedaan om de pracht van de vogels tot volle uiting te brengen. Een Yorkshire, Norwich of Lizard, die niet gekleurd is, heeft op de T.T. in Engeland geen schijn van kans om een prijs te winnen, omdat de niet gekleurde vogel beschouwd wordt als een niet volledige postuurkanarie. Hoelang de Engelsen al bezig zijn geweest met het kleurvoer heb ik niet kunnen ontdekken, maar er werd al over geschreven in een boek van 1863. In dit boek werd ook gezegd dat, omdat de Norwicks veeltalig en van ongeveer gelijke kwaliteit waren, de liefhebbers het een beetje moeilijker wilde maken om de ideale vo-

Waarom kleurvoeren?

In deze editie zijn weer een aantal bijdragen aan onze wedstrijd opgenomen. U weet het, aan het eind van dit jaar kan ook aan u een prijs van 100, 75, 50 of 25 gulden worden toegekend.

U moet daarvoor een bepaald door u behaald kweekresultaat in een goed leesbaar artikel trachten weer te geven. Uw bijdrage dient u als titel te geven „Mijn kweek met ...” waarbij u dan inplaats van de puntjes de betreffende vogelsoort dient te vermelden.

Aan het slot van het artikel vermeldt u uw naam en adres. Om een zo objectief mogelijke beoordeling te bewerkstelligen, wordt uw naam niet bij het artikel vermeld.

Wanneer u na inzending van uw bijdrage een bevestiging van ontvangst krijgt, wil dat tevens zeggen dat uw artikel wordt geplaatst en ontvangt u, na plaatsing, een bedrag van tien gulden.

*Artikelen in te zenden aan: Redactie binnenland,
C. E. van Berkel, Vechtstraat 11, Bergen op Zoom.*

gel te kweken door het inbestaan brengen van de regel dat de Norwich voor het tentoonstellen een egaal oranje kleur zou moeten hebben. Deze oranje kleur moet gelijkmatig over de hele vogel aanwezig zijn en lichte vlekken of een kop die feller gekleurd is dan de rest van de kanarie, is fout.

Zoals de heer van Woezik schreef, deze gemaakte kleur is natuurlijk onbetrouwbaar, d.w.z. dat als een veertje verloren wordt, het nieuwe weer normaal geel zal groeien als we daar van te voren geen werk aan gedaan hadden om dit te voorkomen. In het Februarinummer had ik daarom ook al gezegd dat kleurvoer verstrekt moet worden gedurende de rui EN OOK NOG EENMAAL PER WEEK GEDURENDE HET TENTOONSTELLINGSSEIZOEN. De reden hiervoor is, dat daardoor de kleurstof in het bloed zal blijven en de nieuwe veertjes zullen er het zelfde uitzien als de andere. Als de Tentoonstellingen weer voorbij zijn is er niets meer te bereiken met het voeren van kleurstof, want het was alleen maar bedoeld voor de T.T. en als zo als gewoonlijk na die tijd geen kleurvoer meer gegeven wordt en veren vernieuwd worden, zal de vogel er inderdaad wel geelbont-oranje uitzien. Of een naturel gekleurde vogel mooier is dan een kleuren gevoerde, is volgens mij geheel een geval van smaak. De ene zegt ja, de ander nee en tussen de Engelse post. kanarie is er een grote keuze, want als U de naturel gekleurde vogels meer aantrekkelijk vindt dan de andere, kunt U nog kiezen uit de Borders, Glosters, kuif en kuifbroed Norwich, Fife fancy en de bijzonder schaarse Scotch-fancy kanaries.

Met de beste wil van de wereld kan ik de heer van Woezik geen gelijk geven als hij schrijft: „Door het kleurvoer kan men niet meer zien of we met een lichtgele (schimmel) of met een diepgele (intensief) vogel te doen hebben”, want het kleurvoer maakt op dit gebied heus beslist helemaal geen verschil, omdat de witte eindjes die aan de schimmelveren aanwezig zijn toch niet oranje gekleurd zullen worden. Integendeel, het is gewoonlijk gemakkelijker de intensieve van de schimmels te onderscheiden. Dit wordt in Engeland bewezen door het feit dat er gemiddeld meer Borders en Glosters op T.T.s in ver-

keerde klassen ingeschreven worden dan Norwich en Yorkshires. Omdat er hier zoveel post. kan. zijn worden ze op de T.T. altijd in een groot aantal klassen verdeeld en schimmel en intensief komen hier nooit samen in dezelfde klasse. Zonder de minste twijfel staat Nederland bovenaan met de kweek van kleurkanaries in kwantiteit en ook in kwaliteit. De kleurkanariekweek is echter niet hetzelfde als de kweek van postuurkanaries die later gekleurd worden. De rode kleurkanarie wordt rood gekweekt en kan met de hulp iets uit een flesje nog roder worden gemaakt, maar de post. ka. worden geel gekweekt en naar gelang de intensiviteit van het geel kunnen we dat veranderen tot oranje, door deze vogels te voeren met rode, bijna smaakloze zoete Spaanse peper. Dit kleurvoer verhoogd de oorspronkelijke kleur niet, maar verandert ze alleen tot oranje.

Daaruit is dus te zien dat als we een vogel hebben, die geen goede kleurgrond heeft, hij ook nooit mooi oranje zal worden. Het is eerst noodzakelijk om deze goede kleurgrond in uw vogels te kweken. Een echte boterbloemgele kanarie zal mooi oranje kunnen worden, terwijl een citroenkleurige nooit goed gekleurd zal kunnen worden. Zonder twijfel kan, indien het kleurvoer niet met kennis van zaken wordt toegediend, het de gezondheid en vitaliteit van een vogel ernstig schaden, maar alles wat we doen kan ernstige schade teweeg brengen als we er geen kennis van hebben. Daarom: „Eerst lezen, dan proberen”. Zelf heb ik nooit geen last gehad met gekleurde vogels betreffende gezondheid of vitaliteit. Het wordt echter altijd aangeraden om geen kleurevoer meer te verstrekken aan een vogel terwijl hij ziek is. De Norwiche en Yorkshires zijn over het algemeen iets moeilijker te kweken dan de anderen van de Engelse Post. Kanaries, maar persoonlijk geloof ik niet dat dit iets met kleurvoer te maken heeft, maar wel omdat ze over de jaren meer vertroeteld zijn geweest dan de anderen en door veel inteelt zijn zwakke zowel als goede punten in deze vogels gekweekt. Als het kleurvoer de dader was, waarom zijn dan de Lizards zulke bijzonder goede kwekers? Het is ook een feit, dat hoe kleiner de kanarie hoe beter hij kweekt en het gaat moeilijker als de maat stijgt.

DE GRASPARKIET

THEORIE VOOR DE SPECIAALKWEKER

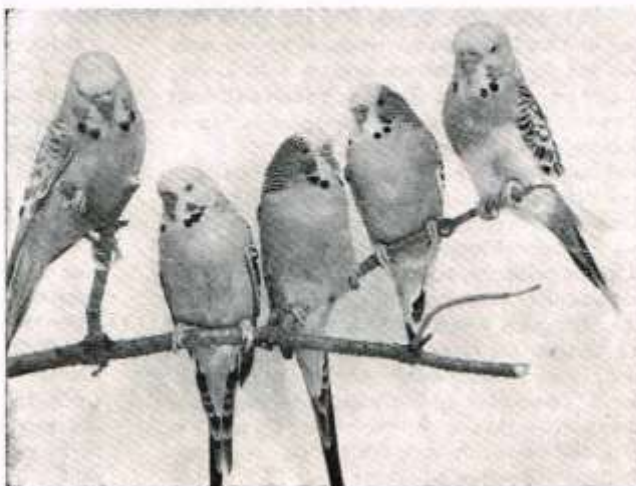
Door A. B. J. Braam

Wetenschappelijk noemt men inteelt de paring van twee dieren die nauw aan elkaar verwant zijn. Wat inhoudt dat de F.1 uit een dergelijke paring, minder voorouders hebben dan de F.1 (= eerste jongen) uit onverwanten P.1 (= ouders).

Elke vogel heeft twee ouders, vier grootouders, maar ook acht overgrootouders en zestien bedovergrootouders. Bij een paring van broer x zus blijft dit aantal ouders en grootouders hetzelfde, bij een out cros echter verdubbeld het aantal ouders en grootouders. Beide paringen hebben positieve en negatieve resultaten. Positief bij inteelt doordat de variabiliteit der F.1 vermindert. Negatief doordat bij inteelt de vermenging van de factoren van een andere familie met goede eigenschappen niet plaats vindt.

Door inteelt dus minder variabiliteit, dus ook minder zuiverheid, maar ook dikwijls het gevolg van onverwachte afwijkers, b.v pigment verlies of an-

dere terugslagfouten die niet of wel gewenst zijn. Gewenst als het een kenmerk is wat er door een out cros moeilijk in te brengen is, niet gewenst als het een kenmerk is wat wij liever niet in onze stam brengen. Het is vaak moeilijk, een liefhebber te adviseren om wel of niet te blijven intelen. Sommige liefhebbers zijn huiverig voor inteelt, andere ook weer niet. Weer anderen beweren dat men met inteelt een soort inteeltgeneratie kan verwachten. Wetenschapsmensen beweren echter dat door inteelt een soort inteeltresistent ontstaat, waarmee bedoeld wordt, dat het individu door inteelt niet veranderd. Mogen wij hen geloven, dan betekent dit dat inteeltresistentie niets anders is dan grote zuiverheid. Zelf hebben wij stammen kleurmuizen gekweekt, die waren ontstaan door enkele jaren achter elkaar steeds broer x zus te paren, dit alleen om een gewenst doel te bereiken. Genoemde stammen blonken uit in grootte en om hun prachtige oortjes die zo glad waren gelijk roze blaadjes. Dit werd op de T.T.⁹ vereist. Vanzelfsprekend waren wij gestart met dieren die deze eigenschap bezaten, doch wat de een had, bezat de ander niet. Door een juiste koppeling en strenge selectie wisten wij beide genoemde kenmerken in enkele dieren vast te leggen. Nu was echter onze taak om een nageslacht te kweken, die eveneens door strenge selectie homozygoot (fokzuiver) waren voor mooie oortjes en goed formaat wat natuurlijk niet anders kon dan door inteelt of incestteelt. Met inteelt bedoelen wij vader x dochter of zoon x moeder; met incestteelt bedoelen wij broer x zuster. Dit laatste is de strengste inteelt die men zich bedenken kan. In het begin zullen U de F.1s uit een paring broer x zus tegenvallen zodat de meeste onder hen opgeruimd moeten worden. Zo ook verging het ons met de kleurmuizen, doch de enkelingen die goed waren werden aangehouden totdat er een behoorlijk aantal voorhanden was. Gaat men streng intelen met een kleine groep, dan loopt

Inteelt of bloedverversing?

men de kans vast te lopen, doordat een of enkele bepaalde fokparen weleens niet tot voortplanting te krijgen zijn. Op vitaliteit en stabiliteit moet dan ook extra gelet worden. Al met al kunnen wij de meer ervaren kweker adviseren dat inteelt de aangewezen methode is om nog verder vooruit te komen en om zodoende een uniforme stam vogels te kweken, die als het ware het naam-

deel 4

kaartje van de kweker met zich meedragen.

Een beginner echter moet alleen intelen, als hij van een betrouwbare kweker goed materiaal kan kopen, wat liefst al een behoorlijke tijd is ingeteelt.

Slaagt men hierin niet, dan kan men het beste enkele vogels kopen, die zich aanvullen om zodoende met de tijd te gaan intelen. Denk aaraan dit moet serieus gedaan worden anders loopt het op niets uit.

Bedenk ook dat iedere bloedverversing een kruising is, en dat men hierdoor niet alleen de gewenste kenmerken in Uw vogels kweekt, doch ook de ongewenste kenmerken. Zeer zeker als men vogels aankoopt waarvan men geen afstamming kent.

De beste opvatting is m.i. de volgende, wanneer jonge vogels uitblinken in de een of andere eigenschap waarin de ouders tekort schieten, dan verliest U niets als men deze terug koppelt aan de ouders of aan naaste verwanten, om zodoende Uw eigen vogels te verbeteren.

Advies! Meldt U bij de speciaalclub; verbeter de vogels, begin met de Uwe.

Tot de volgende keer.

wij wensen u een
prettige en vooral
zonnige vakantie
enne
laat niet als dank...

EENS

J. Nugter

Lang, lang geleden leefden er..... Zullen we dit nog eens gaan zeggen van onze, zangvogels?

In juni '69 heb ik een artikel gelezen over een rapport, waarin drs. J. Boersma een lans breekt voor de zangvogels. Hij meent onder meer dat we tot uitbreiding van de zangvogelstand moeten komen, want deze vogels ruimen de insekten eenvoudiger en zonder kwalijke gevolgen op dan de chemische insecticiden, die met hun schadelijke invloed meestal tot het binnenste van een plant doordringen.

Door wie en op welke manier dit rapport gelezen en bestudeerd (?) zal worden, is misschien voor ons een heel moeilijke vraag. Vinden jullie het ook niet eenvoudiger om de zangvogels te gaan zoeken? In de stad staat een ziekenhuiscomplex, ruim voorzien van groene velden, mooie met bomen beplante lanen en aan twee zijden is dit ziekenhuis omzoomd door grote grasvelden. O, weiden zeker, wordt er buiten de stad gezegd, wanneer we het over een grote grasvlakte hebben.

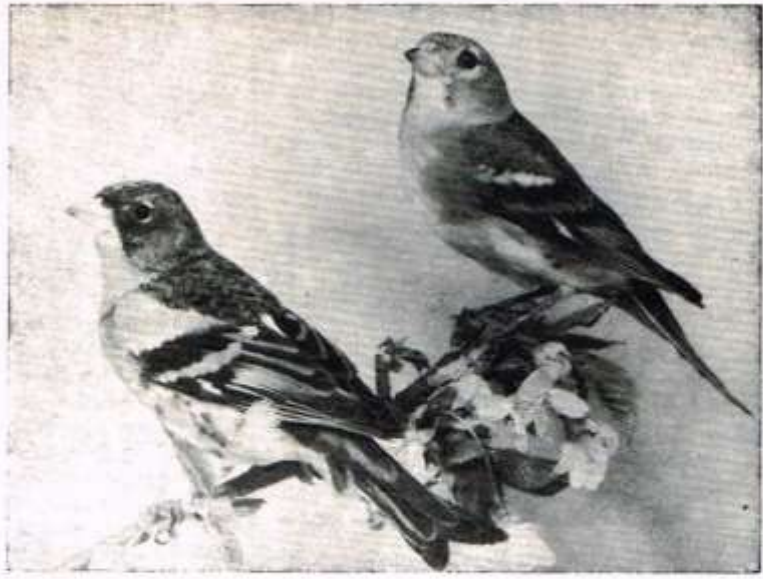
Neen, beste mensen, in een stad blijkt een groene vlakte meestal een sportveld te zijn. Hier ook. Toch kijken de patiënten, iedereen trouwens, graag naar deze velden. Waarom? Heus niet alleen om de ruimte die je hier ziet. Vogels vertoeven hier ook veel. Misschien juist graag dicht bij een ziekenhuis. U moest eens weten hoe precies de vogels hier weten, wanneer hun tafel gedekt wordt. Waarschijnlijk mag het niet, maar veel patiënten voorzien de vogels via geopende vensters van een lekker hapje.

Laten we eerst bij een sportveld gaan kijken. Ik blijf aan de buitenkant van het veld staan. Kijk eens, hier hebben we over ruimte van ongeveer twee meter breed. De walkant is ongeveer over een breedte van een meter beplant met struiken en enkele hoge bomen. Er naast een breed voetpad en twee meter verder een gebouw, waar ik nu sta. Vogels? O ja. En heel wat meer soorten dan veel mensen denken. Kom, ga mee genieten. Er zijn wel vogels, mits we ze ergens ruimte geven, zoals hier is gebeurd.

Wat komt daar nu aan vliegen, een roofvogel? Als hij bij de bomen, vlak voor me, is, helt de vogel iets naar achteren en glijdt eigenlijk op een tak.

Nu heb ik mijn veldkijker wel meegenomen. Van hier uit kan ik het bekijken en jullie vertellen wat dit is.

De vogel is ongeveer dertig centimeter lang. De

kop en het bovenlichaam zijn blauwgrijs. De staart is lang en breed. Een rommelige staart, vind ik. Het onderlichaam is grijswit met donkere dwarsbanden. Geen zwarte banden, hoor! De staart vertoont dezelfde tekening als het onderlichaam, alleen lopen langs de buitenkant, op regelmatige afstand, bijna witte vlekken. De poten zijn vuilgeel. De snavel is recht en stevig. Weten jullie al welke vogel dit is? Jammer, dat hij zich niet laat horen, dan hadden we een duidelijke „koekoe” kunnen horen. De vrouwtjeskoekoek schijnt een hoge lach voort te kunnen brengen. Dat heb ik echter nog nooit gehoord. Iemand van jullie misschien wel? Over de vogels van het veld zou ik vertellen? O ja, maar die koekoek vloog er toch ook over heen? Een veld, ruim zicht en water in de buurt. Zeker, jullie hebben gelijk. Dan zijn er ook meeuwen,

vooral als je, zoals ik hier, niet verder dan tien kilometer van zee bent. In het geheel zie ik ongeveer vijftien meeuwen. Ik zal ze niet uitvoerig beschrijven, want we wilden zangvogels zien, niet waar?

De zilvermeeuw. Sommigen zijn bruin van kleur. Dit zijn de eenjarigen. De oudere zilvermeeuwen zijn bijna helemaal wit. De bovenkant van de vleugels lijken mij lichtblauw grijs. De staart is grotendeels zwart grijs.

Kleine mantelmeeuwen zie ik ook. Het lichaam is overwegend wit. De vleugels en de staart zijn zwart. Ho, wacht even, Deze meeuwen hebben, zo te zien, witte vleugelpunten. Ik ga hier eens rond lopen. Waar ik op een bepaald moment ben zeg ik er niet bij. Welke vogels ik zie en waar, vertel ik jullie zo goed mogelijk.

Kijk daar- eens! Lage struiken omzomen een bloemenperk en onder de struiken uit komen twee merels aanhippen. De lengte van de vogels is ongeveer vijf en twintig centimeter. Beiden zijn mooi glimmend zwart. Dit zijn mannen, want de merelvrouwtjes zijn bescheiden en vertonen zich in bruine kleding.

Toch zie ik de merelvrouwtjes ook graag, want mooi zijn ze. De snavel van de merel is helder geel en om de heldere, donkere ogen loopt eveneens een smal, geel randje. Over geel gesproken. Wanneer de merel zijn jongen in het nest voert, sperren deze jongen hun bek open en dan zien wij bij hen een gele binnenkant van de snavel, die vele malen per dag gevuld wordt met allerlei insecten.

Deze merels springen, vlug over de grond. Ze geven geen geluid. En ze kunnen zo mooi fluiten. Loop eens langs de spoorlijn. Gegarandeerd dat u op de bovenleiding de merel ziet en hoort. Volgens mij is de merel één van de eerste

en laatste zangers die we dagelijks kunnen horen.

Spreeuwen? Zeker, die zijn hier ook en vrij veel zelfs. Heeft u al eens meegemaakt dat u dacht dat er een auto remde en dan bleek een spreeuw de boosdoener te zijn. Maar als u denkt een zanger te horen en het is een spreeuw dan is hij geen boosdoener, nietwaar?

De spreeuw is een goede imitator. Andere vogels en ook geluiden van technische lawaaimakers kan hij aardig nabootsen.

De lengte van deze vogel is ongeveer twintig centimeter.

Voor kleur beschrijving ga ik er even bij zitten. Op een bank, hoor, want die zijn hier voldoende geplaatst.

De spreeuw zijn lichaam is zwart. Eenvoudig, nietwaar? Maar, we gaan verder. Achter de ogen glanst een groene kleur en op de borst zijn de vogels, ja, paars, rood en blauw, is dat purper? De snavel is lang, gepunt en geel. Kijkt u de volgende keer ook eens naar de spreeuw zijn vleugels? Elk veertje kunnen we apart zien. De veerranden lijken mij iets lichter dan de veren zelf.

De spreeuwen broeden eenmaal per jaar en toch zien we er zoveel, hé? Hun legsel bevat meestal 3-6 eieren. Een enkele keer heeft men een nest met 5-8 eieren aangetroffen.

Hoor, een snelle en toch weemoedige zang klinkt op. Het klinkt ongeveer zo: „tsi-tsi-tsi-iëëh”. Lees het niet alleen, maar probeer het geluid eens na te doen met uw tong tegen de tanden. Waar ben je? Kom beestje, geluid doet veel. Onraad is hier niet zo gauw, laat je maar horen.

Daar, ja! Op een tak van een kastanjeboom staat een geelgors. Wat? Kennen jullie die niet? Hier staat er toch echt een en nog wel in de stad. Akkoord, op een rustige plaats. Maar hier rijden ook auto's, lopen mensen en horen we ook stadsgeluiden. Eerlijk vogelvrienden, we moeten er voor zoeken, maar ook bij u zijn begroeide gedeelten die rustiger zijn dan de hoofdstraat en uw t.v. scherm. Bomen en struiken hebben niet alleen een buitenkant. Binnen het bladerdak vindt u echt wel eens een verrassing.

Gauw met onze gedachten terug naar de geelgors.

De vogel is vijftien centimeter groot. De hoofdkleur is geel. De borst is rustig bruin gestreept, een kleur die de rug iets duidelijker laat zien. De staart is omzoomd door een vuilwitte, of lichtblauwe rand. Dat zie ik van hier niet zo erg goed. De geelgors vliegt weg en het is net of hij roept: „tik-tik-tik!”

In de stad zijn toch bijna geen vogels, meent u vaak te kunnen zeggen. Kijk dan eens naar het omslag van een van de boeken van M. de Jong. Een kuifleeuwrik op zijn nest, langs de spoorlijn.

Kijken, vogelvrienden. Eigenlijk „verder” kijken.

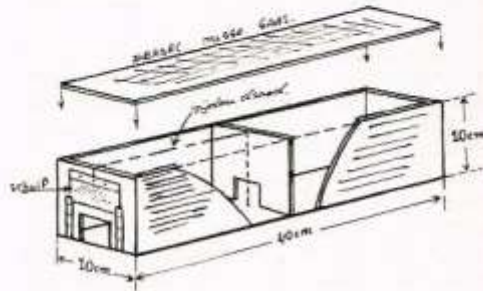
Een zelf gemaakte muizenval

Misschien kan ik U er een plezier mee doen als ik vertel hoe ik dit ongedierte vang.

Vooral in de wintermaanden heb ik veel last van muizen.

Om deze te verdelgen heb ik al de beproefde manier geprobeerd. Het risico dat de vogels er zelf de dupe van zouden worden was echter altijd aanwezig.

Bij een vriend vond ik de oplossing welke ik nu met zeer goede resultaten gebruik.

Het is een kistje van 10 x 40 cm, welke in twee gedeelten is verdeeld d.m.v. een schotje in het midden. In één korte zijde en het schotje zijn poortjes gezaagd van 2 x 2 cm. Het geheel wordt afgedekt met muggengaas zodat we er in kunnen kijken.

Voor het poortje van de korte zijde maken we een schuifje welke verzwaard wordt met een stuk lood zodat het makkelijk omlaag kan vallen.

Het „scherp” stellen van deze val geschiedt op de volgende manier. We bevestigen een zijden draadje aan het schuifje. Deze trekken we over het deksel tot aan het middenschotje. Hier trekken we het door het gaas voorlangs het poortje van het schotje door een gaatje in de bodem onderlangs het kistje en bevestigen het aan de achterkant. Het schuifje wordt door het draadje in de bovenste stand gehouden.

De val wordt nu daar geplaatst waar de muizen uit- of langs komen. In het tweede vak hebben we wat voer gedaan. De muizen zullen nu de zaak onmiddellijk onderzoeken en proberen bij het voer te komen. Ze zullen door het poortje naar binnen gaan. Het voer ligt echter in het tweede vak. Om er te komen zullen ze het draadje door moeten knagen wat ze dan ook zullen doen. Maar wat gebeurt er dan?

Jawel, het schuifje valt achter de muis dicht en het dier is gevangen. Ter verduidelijking van alles volgt hieronder een tekening.

Heeft U ook last van muizen? Probeer dit dan eens, het werkt echt.

R. Wardenaar.

Belangrijke mededelingen

Op 21 mei heeft te Amsterdam, op daartoe ontvangen uitnodiging, een bespreking plaats gehad met de subcommissie voor de fauna-bescherming van de natuurbeschermingsraad. Een en ander naar aanleiding van het feit dat de staatssecretaris van c.r.m. aan de natuurbeschermingsraad advies heeft gevraagd over de wenselijkheid van algehele of partiële herziening van de vogelwet 1936.

Het dagelijks bestuur van onze organisatie heeft uiteraard onze belangen sterk benadrukt en heeft getracht duidelijk te maken waar het in onze liefhebberij in wezen om gaat. Gepleit is o.a. ook om de Goudvink aan de lijst van kooivogels toe te voegen. Wij weten niet of deze bespreking enig resultaat zal opleveren. Wij hopen in ieder geval wel dat de commissie reeel met onze belangen zal rekening houden. In ieder geval is het zo dat wij zeer zeker niet zoals in 1936 is gebeurd, lijdzaam zullen toezien. Wat wij overigens verre van juist vinden is het feit dat er van onze organisatie geen vertegenwoordiging is in bedoelde commissie, terwijl bijvoorbeeld de jacht daarin wel vertegenwoordigd is. Wij zijn van mening dat een organisatie als de onze, met notabene 40.000 leden, in deze niet zo maar zonder meer kan worden gepasseerd. Wij menen recht te hebben op minstens twee plaatsen. Daarover zal dan ook bij de staatssecretaris met kracht aan de bel worden getrokken.

Op 30 mei heeft te Utrecht de Algemene Vergadering plaats gehad. Tijdens deze vergadering, die in een prettige sfeer is verlopen, zijn enkele zeer belangrijke besluiten genomen. U was al reeds geïnformeerd over de bestuursvoorstellen welke er toe moeten bijdragen dat een nieuwe structuur kan worden opgebouwd met als gevolg een betere communicatie. Alhoewel deze voorstellen ter elfder ure nog moesten worden gewijzigd, is het thans zo dat enkele wijzigingen van de bestaande statuten en huishoudelijke reglement zijn aangenomen waardoor toch verder kan worden gewerkt aan de nieuwe opzet. Ter verkrijging van de Koninklijke goedkeuring zullen de statuten worden aangeboden aan het Ministerie van Justitie. Van nu af maken de districtsvoorzitters deel uit van het bondsbestuur. Zij kunnen naar onze mening hierdoor beter hun taak vervullen omdat zij ook directer bij de gehele organisatie zullen worden betrokken. Wanneer dan bovendien een goed tweerichtingsverkeer kan ontstaan — en daarmee bedoelen we ook een juiste inbreng hunnerzijds, wat heel goed mogelijk is omdat zij het dichtst bij de afdelingen en hun leden staan — zijn wij er van overtuigd dat deze eerste stap er een is in goede rich-

ting. De bestuursverkiezing gaf te zien dat de heren Adema, Van Splunter en Vos werden herkozen. De heer Hoebbers werd niet herkozen en werd door de voorzitter, evenals de heer Walraven, die zich niet herkiesbaar had gesteld, bedankt voor hun inzet en hun werk dat zij in het belang van onze organisatie hebben gedaan. Dank werd ook gebracht aan de heer E. J. Lensink voor het vele werk dat hij als zeer actief keurmeester gedurende dertig jaar in het belang van de bond en onze liefhebberij heeft verricht. Nadat het voorstel om hem te benoemen als erelid van de bond met algemene stemmen was aangenomen, kon de voorzitter het zilveren bondsinsigne opspelden.

Vooruitlopend op de notulen waarvan elke afdeling in het bezit zal worden gesteld, willen wij u ook nog mededelen dat is aangenomen om niet meer toe te laten dat een afdeling die een districtstentoonstelling organiseert, daarin tevens een onderlinge wedstrijd verwerkt. Er is geen bezwaar tegen dat de verenigingskampioenen worden genoemd, maar voor het overige dient men met het toekennen van prijzen zich te beperken tot de districtswedstrijden. Uw districtsvoorzitter is hierover volledig geïnformeerd en in goed samenspel met hem dient een districtstentoonstelling te worden georganiseerd.

Tenslotte willen we met betrekking tot de districtstentoonstellingen nog even de data's herhalen waarop deze zullen worden gehouden: Voor 1970 is dat van 18 tot en met 20 december en in 1971 van 17 tot en met 19 december. Om in de toekomst misverstanden daarover te vermijden, willen wij u nog aan een ezelsbruggetje helpen. Wanneer kerstmis in het begin van een week valt, bijvoorbeeld op maandag of dinsdag, zijn de districtstentoonstellingen in de tweede week van december. Valt kerstmis op woensdag of donderdag dan zijn deze tentoonstellingen in de derde week van december. Aan afdelingsbesturen de taak om goede nota te nemen van de notulen van deze vergadering en deze door te spelen aan hun leden.

Redactie

In leven lid van de afdeling:	In Memoriam
C. W. Bujs	Arnhem
F. H. Balter	Nieuwenhagen
E. Zwart	Ijmuiden
H. Spijkerman	Meppel
H. Vis	Vollenhove
A. van Pelt	Rotterdam V.

Houdt u ècht van uw vogels?

Bewijs het met Vogel Pecutrin!

Vogel Pecutrin is een hoogwaardig mengsel van alle voor uw vogels noodzakelijke mineralen, sporen-elementen en vitaminen. Het geeft aan kooivogels, volièrevogels en sierhoenders een blijvende top-conditie. Vogel Pecutrin maakt van het dagelijks voer dagelijks volwaardig voer.

Daarom hebben èchte vogel-liefhebbers altijd Vogel Pecutrin in huis!

Bayer Farma N.V., Nieuwe Spiegelstraat 3-5, Amsterdam,

Bayer voor 'n stralende gezondheid van uw lievelingsdier.

SLUIS KWEEKVOER
VOOR PARKIETEN

SLUIS EIVOER

SLUIS FORT-EGG
NU VERRIJKT
MET GROENTE

Sluis daarmee kweekt u prachtvogels!

- grote verteerbaarheid
- hoge biologische waarde van het eiwit, bevat antibioticum (20 p.p.m. oxytetracycline) waardoor:
- groeibevordering voor jonge vogels
- bescherming tegen infectieziekten.

Wssel

De,

**witte
molen
voer**

**dat
is taal, die ze
verstaan...**

In de kweektijd speciaal aanbevolen:

voor zaadeters:

Wimofok Top 55, met een hoog verteerbaar ruw eiwitgehalte. Ook zijn o.a. lysine en methionine toegevoegd.

speciaal voor roodfactorige kanaries:

Wimofok Top 55 Rood, met een zuivere cantaxanthine.

voor insekteneters:

Universeel voeder met ook hier aangepast aminozuur patroon.

vogelgrit:

met extra toegevoegd: maagkiesel en kalkaardig zeewier.

witte molen

Provinciale weg 30, Meeuwen (N.Br.) Tel. 04165 - 433.

Wij bieden U vrijblijvend aan: uit binnen- en buitenvolières.

Napoleons	4,50 p.p.	Gladkopkardinalen	17,50 pat.
Zilverbekjes en loodbekjes	4,50 p.p.	Grijze zebrevinken	8,— p.p.
Bandvinken	5,— p.p.	Witte zebrevinken	10,— p.p.
Ekatertjes	6,— p.p.	Beige zebrevinken	9,— p.p.
Vuurvinken	7,— p.p.	Mesker zebrevinken	12,— p.p.
Goudmussen	7,— p.p.	Zilvervleugelzebravinken	13,— p.p.
Blauwfazantjes	8,— p.p.	Japanse meeuwtjes	8,— p.p.
Oranjeakjes	7,50 p.p.	Blauwvleugelnachtgalen	30,— pat.
Goudbuikjes	9,— p.p.	Rijstvogels	8,— p.p.
Mozambiqueesjes	10,— p.p.	Safravinken, groot	17,50 pat.
Edelzangers	10,— p.p.	Shamajsters	80,— pat.
Geelstuitadelzangers	12,50 pat.	Bladvogels	50,— pat.
Staalvinken	7,— p.p.	Surinaamse glanamerels	20,— pat.
Dominicaïnwides op kleur	15,— p.p.	Groene tijgervinken	20,— p.p.
Geelouderwides	15,— pat.	Jacarinevinken	10,— pat.
Geelkewidas	20,— pat.	Kaneelpaapjes	20,— p.p.
Koningawidas	20,— pat.	Witkeelpaapjes	15,— p.p.
Tijgervinken	7,50 p.p.	Geelkopropialen	20,— pat.
Muskaatvinken	6,— p.p.	Zwartkoportolanen	12,50 pat.
Zwartkop en driekleurennonnen	7,— p.p.	Kalabulbuls	15,— pat.
Witkopnonnen	7,50 p.p.	Witoorbulbuls	16,— pat.
Blauwgrijze roodstaartjes	9,— p.p.	Geelstuitbulbuls	20,— pat.
St. Helenafazantjes	13,— p.p.	Oevermynahs	17,50 pat.
Angola blauwfazantjes	13,— p.p.	Graasparkieten, diverse kleuren	8,— p.p.
Roodkopamadines	20,— p.p.	Deensbont-, Albino- en Lutinoparkieten	12,— p.p.
Pigmeeduijjes	35,— p.p.	Valkparkieten	30,— p.p.
Diamantduifjes	20,— p.p.	Goudvoorhoofdparkieten	50,— p.p.
Zwartmaskerduifjes	17,50 p.p.	Blauwvleugelsperling parkieten	35,— p.p.
Perduifjes geelnavel	30,— p.p.	Muisparkieten	32,50 p.p.
Groenvleugelduiven	50,— p.p.	Yendayaparkieten	120,— p.p.
Senegalduijjes	25,— p.p.	Nandayaparkieten	55,— p.p.
Staalvleeduijjes	25,— p.p.	Pruimkopparkieten	40,— p.p.
Chinees kwartels	12,— p.p.	Halsbandparkieten	22,50 p.p.
Regenkwartels	20,— p.p.	Roseborstbaardparkieten	60,— p.p.
Rode boekkwartels	22,50 p.p.	Peruparkieten	70,— p.p.
Francoïnskwartels	22,50 p.p.	Bonteboertjes	40,— p.p.
Calif, kuffkwartels	45,— p.p.	Forstenlorris	150,— p.p.
Zilver Chinese kwartels	35,— p.p.	Geelmantellorris	250,— p.p.
Witte Japanse kwartels	35,— p.p.	Agap fisheries parkieten	45,— p.p.
Japanse kwartels	17,50 p.p.	Agap rosecollis parkieten	35,— p.p.
Indigovinken	15,— pat.	Grote alexanderparkieten	85,— p.p.
Mex. nonpareils	20,— pat.	Zwartkoppegeaaien	80,— pat.
Lazulivinken	20,— pat.	Geelvoorhoofdpegeaaien	135,— pat.
Veelkleurenvinken	20,— pat.	Damalijsters	60,— pat.
Rode kardinalen	20,— pat.	Bruinorparkieten	60,— p.p.
Mex. goudvinken	17,50 pat.		

Conditie: Niet franco, Rembours. Minimumorders f 15,—, verpakking f 1,50 per kistje. Levende aankomst en kwaliteit gegarandeerd. Reclames binnen 2 dagen. Onze magazijnen zijn dagelijks geopend tot 5.30 uur. Zondags t/m 31 augustus tot 4 uur.

„WIRIKA“, Elschotseweg 15, Schijndel, Telefoon 04104-23 55

404 INSECTICIDE doodt insecten

ONSCHADELIJK / GIFVRIJ

Amerik. elektrisch
kwartelbroed-
mach. voor ca.
18 eitjes,
met handleiding
franko
f. 27,-
inkl. B.T.W.

VAN WAARDHUIZEN

Leiderdorp, Valk Boumanweg 204, Tel. 01710-30837

“VERAKA”

Specialiteit in tentoonstellingskooien voor pelsdieren, pluimvee en vogels - Voorfronten in alle maten - Tevens opvouwbare kooien voor honden, katten, duiven, papegaaien etc. Bondskooien - Hoorruiven - Voerbakjes - Alles gepuntlast 100% service

“VERAKA”

Markstraat 17, Telefoon 01693-448
Terheyden N.Br.